EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 14.7.2021.
COM(2021) 554 final

2021/0201 (COD)
SENSITIVE[*]
UNTIL ADOPTION

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz darbības jomu, izpildes noteikumu vienkāršošanu, dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu un apņemšanos zemes izmantojuma, mežsaimniecības un lauksaimniecības sektorā līdz 2035. gadam kopīgi panākt klimatneitralitāti groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final} - {SWD(2021) 610 final}

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar **paziņojumu par Eiropas zaļo kursu**[1] tika uzsākta jauna ES izaugsmes stratēģija ar mērķi ir pārveidot ES par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku. Tajā vēlreiz apstiprināta Komisijas iecere palielināt savus klimata mērķrādītājus un līdz 2050. gadam padarīt Eiropu par pirmo klimatneitrālo pasaules daļu. Turklāt tā mērķis ir aizsargāt iedzīvotāju veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmēm. Nepieciešamība pēc Eiropas zaļā kursa un tā vērtība ir tikai pieaugusi, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ļoti smago ietekmi uz Savienības iedzīvotāju veselību un ekonomisko labklājību.

Klimata pārmaiņu apkarošana ir neatliekams uzdevums. Saskaņā ar Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) īpašā ziņojuma zinātniskajiem konstatējumiem globālās nulles CO_2 emisijas ir jāsasniedz ap 2050. gadu un neitralitāte attiecībā uz visām pārējām siltumnīcefekta gāzēm — vēlāk šajā gadsimtā. Lai stātos pretī šim steidzamajam izaicinājumam, ES ir jārīkojas aktīvāk un jāuzņemas vadošā loma pasaulē, līdz 2050. gadam kļūstot klimatneitrālai. Šis mērķis ir izklāstīts paziņojumā "**Tīru planētu — visiem!** Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku"[2].

Pamatojoties uz visaptverošu ietekmes novērtējumu, Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumā par **Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšanu**[3] ierosināts palielināt ES ieceru vērienu un izklāstīts visaptverošs plāns Eiropas Savienības 2030. gada saistošā mērķrādītāja palielināšanai nolūkā atbildīgā veidā vismaz par 55 % samazināt neto emisijas. 2030. gada ieceru vēriena palielināšana palīdz rīcībpolitikas veidotājiem un investoriem nodrošināt noteiktību, lai turpmākajos gados pieņemtie lēmumi nenovestu pie tāda emisiju līmeņa iedibināšanās, kas neatbilst ES mērķim līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti. 2030. gada mērķrādītājs atbilst Parīzes nolīguma mērķim saglabāt globālo temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C un turpināt centienus to iegrožot līdz 1,5 °C.

Paziņojumā ierosināts virzīties uz stingrāku zemes izmantojuma, zemes izmantojuma maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM) sektora ieguldījumu un, virzoties tālāk, apvienot lauksaimniecības radīto citu siltumnīcefekta gāzu (ne CO_2) emisiju ar zemes izmantojuma, zemes izmantojuma maiņas un mežsaimniecības sektoru, tādējādi izveidojot jaunregulējamu zemes sektoru (kas aptvertu emisijas un piesaistījumus no lauksaimniecības, mežsaimniecības un citāda zemes izmantojuma). Tas var veicināt sinerģiju starp zemesatkarīgās mitigācijas pasākumiem un nodrošināt integrētāku rīcībpolitikas veidošanu un rīcībpolitikas īstenošanu valstu un ES līmenī. Paziņojuma pamatā esošā analīze liecina, ka zemes sektoram ir potenciāls izmakslietderīgā veidā līdz 2035. gadam kļūt klimatneitrālam un pēc tam radīt vairāk CO_2 piesaistījumu nekā siltumnīcefekta gāzu emisiju.

Eiropadome 2020. gada decembra sanāksmē apstiprināja jauno ES saistošo mērķrādītāju 2030. gadam[4]. Tā arī aicināja Komisiju "*izvērtēt, kā visas ekonomikas nozares vislabāk var sniegt ieguldījumu 2030. gada mērķa sasniegšanā, un iesniegt vajadzīgos priekšlikumus kopā*

---

1 COM(2019) 640 final.
2 COM(2018) 773 final.
3 COM(2020) 690 final.
4 Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumi EUCO 22/20 CO EUR 17, CONCL 8.

ar padziļinātu analīzi par ietekmi uz vidi, ekonomiku un sociālo jomu dalībvalstu līmenī, ņemot vērā nacionālos enerģētikas un klimata plānus un pārskatot pieejamo elastību".

Šim nolūkam **Eiropas Klimata akts** padara ES klimatneitralitātes mērķrādītāju juridiski saistošu un izvērš 2030. gada ieceri, nosakot mērķrādītāju līdz 2030. gadam samazināt neto emisijas par vismaz 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu.

Lai sekotu Eiropas Klimata aktā ierosinātajam ceļam un sasniegtu šo 2030. gadam izvirzīto vērienīgāko ieceri, Komisija ir izskatījusi pašreiz spēkā esošos tiesību aktus klimata un enerģētikas jomā, kas paredz, ka līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas jāsamazina par 40 % un līdz 2050. gadam — par 60%.

Šī tiesību aktu pakete "Gatavi mērķrādītājam 55 %", kā paziņots Komisijas klimata mērķrādītāja plānā, ir visaptverošākais pamats centieniem sasniegt vērienīgo jauno 2030. gada klimata mērķrādītāju, un savs ieguldījums tajā būs jādod visām ekonomikas nozarēm un rīcībpolitikām.

Sākotnējais tiesiskais regulējums ZIZIMM nozarei, kas noteikts Regulā (ES) 2018/841, tika pieņemts 2018. gadā, un tas attiecas uz CO_2 emisijām un piesaistījumiem, kā arī siltumnīcefekta gāzu CH_4 un N_2O emisijām no zemes, meža un biomasas apsaimniekošanas laika posmā no 2021. līdz 2030. gadam. Tas palīdz sasniegt iepriekšējo Savienības emisiju samazināšanas mērķrādītāju — samazinājumu vismaz par 40 % līdz 2030. gadam salīdzinājumā ar 1990. gadu —, nodrošinot, ka kopējo emisiju summa nepārsniedz kopējo nozares radīto piesaistījumu apjomu pēc tam, kad ir piemēroti uzskaites noteikumi un elastības iespēja ar "kopīgo centienu" (KCR) nozari, kas noteikta Regulā (ES) 2018/842.

Paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ietvaros sagatavotā Regulas (ES) 2018/841 grozījumu priekšlikuma mērķis ir stiprināt ZIZIMM nozares ieguldījumu kopējo klimata ieceru izvēršanā līdz 2030. gadam. Šajā nolūkā ar priekšlikumu: nosaka Savienības vispārējo mērķrādītāju siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem ZIZIMM nozarē: 310 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta 2030. gadā; pastiprina dalībvalstu pienākumu iesniegt integrētus mitigācijas plānus zemes sektoram un papildina pārraudzības prasības, izmantojot digitālās tehnoloģijas; saskaņo mērķus ar saistītajām biodaudzveidības un bioenerģētikas rīcībpolitikas iniciatīvām; nosaka Savienības klimatneitralitātes mērķrādītāju 2035. gadam zemes sektoram (kas apvieno ZIZIMM sektoru un lauksaimniecības sektoru, kurā rodas citas siltumnīcefekta gāzes (ne CO_2)); uzliek pienākumu Komisijai līdz 2025. gadam iesniegt priekšlikumus par valstu ieguldījumu 2035. gada mērķrādītāja sasniegšanā.

Attiecībā uz pirmo atbilstības periodu, proti, no 2021. līdz 2025. gadam, ierosinātais grozījums ievieš tikai nelielas, nebūtiskas izmaiņas ZIZIMM normatīvajā regulējumā. Turpretī, sākot ar otro atbilstības periodu no 2026. līdz 2030. gadam, paredzētas būtiskas izmaiņas. Lai vienkāršotu ieviešanu un atbilstības nodrošināšanu, pēc 2025. gada vairs netiks piemēroti Kioto protokola iedvesmotie zemes uzskaites noteikumi, un tiks pielāgotas elastības iespējas starp ZIZIMM un "kopīgu centienu" nozarēm saskaņā ar Eiropas Klimata aktu. Savienības vispārējais mērķrādītājs siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem — 310 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta — starp dalībvalstīm tiks sadalīts kā ikgadējs valsts mērķis laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam, un tā pamatā būs siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatos ziņotās emisijas un piesaistījumi un apsaimniekotās zemes platības. Tiks ieviesta jauna mērķrādītāju ievērošanas pārvaldības sistēma, un tiks pielāgots zemes izmantojuma elastības mehānisms, kas novērš dalībvalstu neatbilstības risku. Sākot ar 2031. gadu, regulas darbības joma tiks paplašināta, tajā iekļaujot lauksaimniecības sektora siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO_2, tādējādi visu zemes sektora satvaru pirmoreiz aptverot vienā klimata rīcībpolitikas instrumentā.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Klimata un enerģētikas pakete "Gatavi mērķrādītājam 55 %" ir visaptverošs solis Savienības tiesību aktu pārveidē par tādiem, kas atbilst ES izvērstajām klimatiskajām iecerēm. Visas paketes iniciatīvas ir cieši savstarpēji saistītas.

Šis tiesību akta priekšlikums papildina priekšlikumus, kas iekļauti paketē, un ir saskanīgs ar šādiem dokumentiem:

(a) ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS) direktīvas (Direktīvas 2003/87/EK) pārskatītā redakcija[5];

(b) Kopīgu centienu regula (Regula (ES) 2018/842)[6];

(c) Atjaunojamo energoresursu direktīvas (Direktīvas (ES) 2018/2001) grozījums[7] jaunā 2030. gada klimata mērķrādītāja īstenošanai.

Pastāv arī cieša saikne ar citām Komisijas iniciatīvām dabā balstītu oglekļa piesaistījumu aizsardzībai un veicināšanai, ES mežu klimatnoturības uzlabošanai, degradēto zemju un ekosistēmu atjaunošanai, kūdrāju mitruma atjaunošanai un bioekonomikas veicināšanai, tajā skaitā ilgtspējīgu nocirstas koksnes produktu izmantošanai, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību:

a) ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam[8];

b) stratēģija "No lauka līdz galdam. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā"[9];

c) [ES meža stratēģija[10]];

d) [ES dabas atjaunošanas mērķrādītāji][11];

e) ES Klimatadaptācijas stratēģija[12];

f) ES metāna emisiju mazināšanas stratēģija[13];

g) [ES augsnes stratēģija[14]];

h) "Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai"[15];

i) aprites ekonomikas rīcības plāns "Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"[16];

---

5 Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

8 COM(2020) 380 final.

9 COM(2020) 381 final.

10 […]

11 […]

12 COM(2021) 82 final.

13 COM(2020) 663 final.

14 […]

15 COM(2018) 673 final.

16 COM(2020) 98 final.

j) Nulles piesārņojuma rīcības plāns[17];

k) Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem[18].

- **Saskanība ar citām Savienības rīcībpolitikām**

Paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %" priekšlikumiem vajadzētu būt saskanīgiem ar visām ES darbībām un rīcībpolitikām, un tiem vajadzētu palīdzēt ES sasniegt paaugstināto 2030. gada mērķrādītāju un sekmīgu un taisnīgu pārkārtošanos, virzoties uz 2050. gada klimatneitralitātes mērķi, kā Komisija norādījusi paziņojumā par Eiropas zaļo kursu. Tāpēc šī iniciatīva ir saistīta ar daudzām citām rīcībpolitikas jomām, arī ar Savienības ārpolitiku.

Komisija uzlabo labāka regulējuma pamatnostādnes un atbalsta instrumentus, lai visas ES iniciatīvas atbilstu zaļajam zvērestam "nekaitēt".

Tehniskā atbalsta instruments atbalsta dalībvalstis reformu izstrādē un īstenošanā. Atbalsts tiek sniegts pēc pieprasījuma, un tas aptver plašu rīcībpolitikas jomu klāstu, to vidū atveseļošanas un noturības plānus, zaļo pārkārtošanos un ar ZIZIMM saistītus jautājumus.

ZIZIMM nozare ir saistīta ar visām ekosistēmām un saimnieciskajām darbībām, kuru pamatā ir zeme un tās nodrošinātie pakalpojumi. Tāpēc ZIZIMM regula veido sinerģiju ar citām ES rīcībpolitikām, kas skar ar zemi saistītas darbības, galvenokārt ar kopējo lauksaimniecības politiku[19], vides politiku un enerģētikas politiku, jo īpaši attiecībā uz atjaunīgo enerģiju.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 192. pants. Saskaņā ar LESD 191. pantu un 192. panta 1. punktu Eiropas Savienība palīdz sasniegt šos un citus šādus mērķus: saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti; sekmēt starptautiska mēroga pasākumus, risinot reģionālas un pasaules vides problēmas un jo īpaši cīnoties pret klimata pārmaiņām.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, ko nevar atrisināt, rīkojoties tikai valsts vai vietējā līmenī. Klimatrīcība ir jākoordinē Eiropas un, ja iespējams, pasaules mērogā. ES rīcība ir pamatota, ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Eiropas Savienība kopš 1992. gada izstrādā kopīgus risinājumus un cenšas panākt globālu rīcību klimata pārmaiņu problēmas risināšanā. Konkrētāk, rīcība ES līmenī nodrošinās, ka 2030. gadam izvirzītie un ilgtermiņa emisiju samazināšanas mērķi tiek sasniegti izmaksefektīvā veidā, vienlaikus nodrošinot taisnīgumu un vidisko integritāti. LESD 191. līdz 193. pants paredz un precizē ES kompetenci klimata pārmaiņu jomā.

Vērienīgāki ES SEG samazināšanas mērķrādītāji 2030. gadam skars lielāko daļu (iespējams, visas) ES ekonomikas nozaru. Šā mērķrādītāja celšana var arī prasīt rīcībpolitiskus pasākumus daudzās nozarēs, arī ārpus klimata, mežsaimniecības un zemes izmantojuma rīcībpolitikas. Darbībām, ko dalībvalstis veikušas ZIZIMM regulas satvarā, ir cieša saikne ar citām rīcībpolitikām, joīpaši ar lauksaimniecības, biodaudzveidības un dzīvotņu aizsardzības, pielāgošanās, kā arī ar enerģētikas rīcībpolitiku atjaunīgās enerģijas aspektu dēļ. Dažādo attiecīgo rīcībpolitiku savstarpējai atkarībai ir pārrobežu ietekme, katrai dalībvalstij tiek

[17] COM(2021) 400 final.
[18] COM(2021) 345 final.
[19] COM(2018) 392 final.

noteikti emisiju samazināšanas un piesaistījumu mērķrādītāji, un principi, uz kuru pamata dalībvalstis ziņos par saviem sasniegumiem un novērtēs savu progresu individuālo mērķrādītāju un ES kopējo mērķrādītāju sasniegšanā, ir noteikti Regulā (ES) 2018/1999[20]. Rīcība ES līmenī ir neaizstājama, un koordinētas ES rīcībpolitikas dod daudz lielākas izredzes līdz 2050. gadam panākt reālu pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas paredz vienīgi tos pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai izmakslietderīgi sasniegtu ES siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas mērķrādītāju 2021.–2030. gada periodā, nodrošinot taisnīgumu un vidisko integritāti.

Eiropas Klimata aktā noteikts saistošais Savienības klimata mērķrādītājs 2030. gadam — panākt, ka līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu neto emisijas apjoms Savienībā ir samazinājies vismaz par 55 % salīdzinājumā ar attiecīgo 1990. gada līmeni. Šajā priekšlikumā aptverta liela daļa no šīm siltumnīcefekta gāzu emisijām, un šā mērķa sasniegšanai tiek pārskatīta ZIZIMM regula.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šā priekšlikuma mērķus vislabāk var sasniegt, veicot pašreizējās ZIZIMM regulas grozījumus, ar tiem ieviešot izmaiņas izveidotajā tiesiskajā regulējumā, lai sasniegtu Savienības izvērstās klimatiskās ieceres un vienlaikus nodrošinātu noteikumu tiešu un vienādu piemērojamību visā Savienībā.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

ZIZIMM regula stājās spēkā 2018. gadā, bet tiek piemērota kopš 2021. gada sākuma, tāpēc līdz šim ir īstenoti tikai pirmie pasākumi, lai sagatavotos tās īstenošanai; šo darbību rezultātā ir izgaismojušās dažas īstenošanas problēmas. Konkrētāk, dalībvalstu iesniegto integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu (NEKP)[21], ko dalībvalstis iesniedza 2019. gada beigās, analīze parādīja, ka ZIZIMM nozare vēl netiek uztverta kā dalībvalstu klimata stratēģiju integrēta sastāvdaļa. Meža references līmeņu noteikšanas process katrai dalībvalstij atklāja grūtības, kas saistītas ar šā sarežģītā uzskaites noteikuma īstenošanu, un spēju veidošanas darbības daudzu dalībvalstu sagatavošanai ZIZIMM regulas ieviešanai izcēla problēmas, kas ir valstu pārraudzības un ziņošanas sistēmu nepilnību pamatā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Sākotnējais ietekmes novērtējums atsauksmju saņemšanai tika publicēts 2020. gada 29. oktobrī uz četrām nedēļām, un kopumā tika saņemtas 93 atbildes. Turklāt, lai savāktu pierādījumus un nodrošinātu lielāku pārredzamību, Komisija no 2020. gada 13. novembra līdz 2021. gada 5. februārim organizēja sabiedrisko apspriešanu par katru priekšlikumu;

---

[20] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

[21] COM(2020) 564 final, https://europa.eu/!xc64CH.

apspriešanā par ZIZIMM regulas pārskatīšanu piedalījās 235 respondenti. Tie norādīja, ka ZIZIMM nozarē priekšroka tiek dota vērienīgākiem piesaistījumu mērķrādītājiem; šo izvēli atzīmēja 45 % respondentu (galvenokārt akadēmiskās aprindas, ES iedzīvotāji un NVO). Turklāt integrētiem mērķrādītājiem zemes sektorā priekšroku deva 35 % respondentu, galvenokārt no privātā sektora. Elastības iespēju stiprināšanu ar KCR kā vispiemērotāko risinājumu norādīja 20 % respondentu, galvenokārt publiskā sektora iestādes. Detalizēts atsauksmju par sākotnējo ietekmes novērtējumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu kopsavilkums ir sniegts šā priekšlikuma ietekmes novērtējuma 2. pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Ekonomiskās, sociālās un vidiskās ietekmes kvantitatīvais novērtējums ir balstīts *IIASA* izstrādātā integrētā zemes izmantošanas saimnieciskos nolūkos modelēšanā, kam izmanto *GLOBIOM* un *G4M*. Rīcībpolitikas scenārijā (*MIX*) tiek ņemts vērā iespējamais biomasas pieprasījums no citām nozarēm un tiek ievēroti ES ilgtermiņa stratēģijas *1.5TECH* scenārija pieņēmumi[22, 23]. *MIX* scenārijs paredz, ka līdz 2030. gadam neto piesaiste ZIZIMM nozarē būs līdzīgā līmenī kā 2016.–2018. gadā. Konkrētu emisiju samazināšanas vai piesaistījumu palielināšanas pasākumu ietekme tika modelēta, izmantojot mazināšanas robežizmaksu līknes. Šī analīze parādīja, ka zemes kā piesaistītāja būtisku palielinājumu var panākt ar salīdzinoši zemām izmaksām (5–10 EUR par tonnu CO_2). Tā arī parādīja, ka, lai panāktu izmaksefektīvu emisiju samazināšanu, nepieciešama rīcība visos zemes izmantojuma veidos, piemēram, jāuzlabo meža apsaimniekošana, apmežošana, jāizvairās no meža zemju atmežošanas, jāatceļ zemes izmantošana bioloģiskās augsnēs un jāuzlabo aramzemes apsaimniekošanas stratēģijas lauksaimniecības zemēs.

Informācija par ZIZIMM nozares ieguldījumu zaļajā kursā tika iegūta, noslēdzot līgumu par pakalpojumu, kuru sniedza ārēju ekspertu konsorcijs, kas cita starpā pievērsās ZIZIMM regulas pārskatīšanas problēmām, mērķiem un iespējām un dalībvalstu saskaņā ar ZIZIMM lēmumu (Lēmumu Nr. 529/2013/ES) iesniegto ziņojumu analīzei.

Papildu informācija tika iegūta, īstenojot vairākus ārējos pētījumus, piemēram, ZIZIMM atbilstības pētījumu, siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas spēju veidošanu, oglekļsaistīgas lauksaimniecības izmēģinājuma pētījumu utt.

- **Ietekmes novērtējums**

Dažādo iniciatīvu ietekmes novērtējumi ir balstīti integrētos modelēšanas scenārijos, kas atspoguļo, kā dažādi rīcībpolitikas instrumenti, kuri attiecas uz uzņēmējiem, mijiedarbojas, lai nodrošinātu komplementaritāti, saskaņotību un rezultativitāti 2030. un 2050. gada klimatisko ieceru sasniegšanā.

Šim priekšlikumam pievienotais ietekmes novērtējums papildina analīzi, kas veikta 2020. gada ietekmes novērtējumā, kas papildināja 2030. gada klimata mērķrādītāja plānu. Tas kalpoja par analītisko pamatu, uz kā izvirzīt mērķi līdz 2030. gadam vismaz par 55 % samazināt neto SEG emisijas salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā arī mērķi zemes sektorā sasniegt klimatneitralitāti līdz 2035. gadam un Savienības mērogā — līdz 2050. gadam.

Turklāt šim priekšlikumam pievienotais ietekmes novērtējums tika sagatavots un izstrādāts atbilstīgi piemērojamajām labāka regulējuma pamatnostādnēm un ieteikumiem no

[22] COM(2018) 773 final: "Tīru planētu — visiem! Stratēģisks Eiropas ilgtermiņa redzējums par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku".

[23] Padziļinātā analīze, kas papildina Komisijas paziņojumu COM(2018) 773.

Regulējuma kontroles padomes, kas 2021. gada 19. aprīlī sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām. Padomes ierosinātie uzlabojumi tika ņemti vērā galīgajā versijā.

Problēmas un mērķi

Ietekmes novērtējumā tika identificētas trīs galvenās problēmas, to attiecīgie faktori un mērķi.

Pirmā problēma ir tā, ka pēdējos gados oglekļa piesaistījumi zemes sektorā ir samazinājušies. Iemesli ir pieaugošais mežizstrādes līmenis, kas saistīts ar koksnes pieprasījumu un mežu novecošanos, organisko augšņu radīto emisiju turpināšanās, dabas katastrofas, kā arī rīcībpolitikas un finansiālu stimulu trūkums. Tādējādi šā priekšlikuma pirmais mērķis ir šo tendenci apturēt un apvērst atbilstīgi iecerei 2035. gadā sasniegt klimatneitrālu zemes sektoru.

Otra problēma ir zemes sektora nepietiekamā integrācija klimata rīcībpolitikās sakarā ar to, ka lauksaimniecības nozarei un ZIZIMM sektoram nav integrēta mērķrādītāja, uz tiem attiecas divi dažādi tiesību akti un tie ir sasaistīti ar elastības noteikumiem, un tas rada zināmus ierobežojumus. Attiecīgais mērķis ir nodrošināt taisnīgu, elastīgu un integrētu klimata rīcībpolitiku satvaru, kas stimulētu rezultatīvu rīcībpolitiku veidošanu un īstenošanu, kā arī veicināt izmaksefektīvu un sinerģisku klimatmitigācijas rīcību zemes sektorā. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā lielo potenciālu palielināt sinerģiju starp klimatmitigācijas pasākumiem un vides aizsardzības pasākumiem, kas saistīti ar zemes apsaimniekošanu gan lauksaimniecības un mežsaimniecības platībās, gan dabiskās un daļēji dabiskās teritorijās. Ar oglekli bagātu ekosistēmu atjaunošana, kā arī augšņu un mežu ilgtspējīga izmantošana palīdzēs risināt klimata un biodaudzveidības krīzi.

Trešā problēma ir tā, ka pašreizējā ZIZIMM regulā izklāstītie uzskaites, pārraudzības un ziņošanas noteikumi rada īstenošanas problēmas. Īpaši apgrūtinošs ir izrādījies meža references līmeņu noteikšanas process, un joprojām ir daudz nepilnību ZIZIMM aplēšu precizitātē. Šīs problēmas risināšanai izvirzītais mērķis ir vienkāršot uzskaites noteikumus un izmantot iespējas, ko rada esošās zemes monitoringa tehnoloģijas un datu kopas, lai labāk pārraudzītu ZIZIMM nozares klimatisko sniegumu.

Rīcībpolitikas risinājumi

Pēc šīs analīzes un paziņojumā par Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšanu izklāstītajiem elementiem ietekmes novērtējumā tika aprakstīti trīs iespējamie risinājumi.

Pirmais risinājums vērsts uz alternatīvām iespējām, kā izstrādāt valsts ZIZIMM mērķrādītājus, pieņemot, ka starp ZIZIMM sektoru un KCR sektoriem nav elastības iespēju kanāla. Viens no piedāvātajiem veidiem, kā to izdarīt, ir vienkāršot pārvaldītās meža zemes uzskaites etalonu, meža references līmeņa vietā izmantojot vēsturisko vidējo rādītāju. Vēl viena iespēja ir noteikt vienotu piesaistījuma mērķrādītāju, balstoties uz visām pārskatā norādītajām emisijām un piesaistījumiem, un sadalīt to starp dalībvalstīm saskaņā ar nesenajām emisijām un piesaistījumiem un apsaimniekotās zemes platību; ES mērķrādītājs ir noteikts tā, lai tas atbilstu virzībai uz klimatneitrālu zemes sektoru 2035. gadā.

Otrais risinājums arī paredz noteikt vienotu piesaistījumu mērķrādītāju, balstoties uz paziņotajām emisijām un piesaistījumiem, taču šajā gadījumā ir ierosināts zemāks ES mērķrādītājs 2030. gadam, kas atbilst ZIZIMM nozares nesenajam sniegumam (t. i., vidējiem rādītājiem 2016.–2018. gadā); pievienojot iespēju par atbilstību Kopīgo centienu regulas (KCR) mērķrādītājiem ģenerēt ZIZIMM kredītus, šis risinājums nodrošina stimulus pārsniegt

ZIZIMM mērķrādītājus, potenciāli sasniedzot piesaistījumu līmeni, kas atbilst virzībai uz klimatneitrālu zemes sektoru 2035. gadā.

Trešais risinājums apvieno lauksaimniecības nozares emisijas un ZIZIMM nozares emisijas un piesaistījumus vienā "zemes sektora" pīlārā, un tam ir trīs elementi: plānošanas process ar mērķi zemes sektorā panākt klimatneitralitāti 2035. gadā; nacionālie saistošie zemes sektora mērķrādītāji 2030. gadam; nacionālie saistošie zemes sektora mērķrādītāji 2035. gadam.

Vēlamais risinājums ir apvienot vienkāršotus un vērienīgākus ZIZIMM valstu mērķrādītājus 2030. gadam (kā 1.2. vai 2. risinājumā, atkarībā no KCR mērķrādītājiem) ar ES mēroga mērķi zemes sektorā panākt klimatneitralitāti 2035. gadā. Vēlamais risinājums ietver arī zemesatkarīgās mitigācijas plānošanas procesu, vēlāk nosakāmus nacionālos zemes sektora mērķrādītājus 2035. gadam, kā arī uzlabotas monitoringa un ziņošanas prasības.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Saskaņā ar Komisijas apņemšanos panākt labāku regulējumu priekšlikums ir sagatavots iekļaujoši, ievērojot pārskatāmību un pastāvīgi iesaistot ieinteresētās personas.

- **Pamattiesības**

Priekšlikumā tiek ievērotas pamattiesības, un tas atbilst principiem, kas jo īpaši nostiprināti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā[24]. Jo īpaši tas veicina mērķi sasniegt augstu vides aizsardzības līmeni saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā noteikto ilgtspējīgas attīstības principu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ietekme uz budžetu dalībvalstīm ir saistīta ar iespēju tirgot mērķrādītāju pārsniegumus un ar nepieciešamību nodrošināt kvalitatīvu monitoringu un ziņošanu ZIZIMM nozarē, piemēram, atkārtoti izmantot ES programmu (piemēram, *Copernicus*) iespējas un datu avotus, kas jau izmantoti citām rīcībpolitikām.

Šis priekšlikums paredz 2025. gadā visaptveroši izskatīt nacionālās inventarizācijas datus, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 ("Pārvaldības regula") 26. panta 4. punktu. Izskatīšana ļaus Komisijai noteikt dalībvalstu ZIZIMM gada mērķrādītājus laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam, balstoties uz vidējo siltumnīcefekta gāzu emisiju rādītāju katrā dalībvalstī 2021., 2022. un 2023. gadā. Izskatīšanā tiks arī atjaunināta KCR emisiju sadales trajektorija 2030. gadam un pārskatīti ikgadējie iedales apjomi 2026. līdz 2030. gadam. Turklāt 2027. gada visaptverošā izskatīšana atbilstības nolūkiem, kas paredzēta Pārvaldības regulā, tiks saglabāta. Šādiem uzdevumiem būs nepieciešams ārēja darbuzņēmēja atbalsts par paredzamo cenu 2 milj. EUR katrai izskatīšanai (2025, 2027).

Būs nepieciešami arī sekundāri tiesību akti, kuros izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz ZIZIMM Savienības reģistrā, emisiju monitoringu un ziņošanu, kā arī atbilstības ziņojumu verifikāciju. Lai to īstenotu, Savienības reģistrā jāizstrādā sarežģīti IT jauninājumi darbam ar jauna veida kvotām, kas saistītas ar ZIZIMM–KCR elastības iespējām, un jauniem operatoriem (dalībvalstīm).

Turklāt pēc izmaiņām ziņošanas un atbilstības mehānismā 2026. gadā īstenošanai būs nepieciešama modernizēta un uzlabota pārraudzība, kurā jāiesaista Eiropas Vides aģentūra un jāizmanto saistītie datu pakalpojumi programmā *Copernicus*.

[24] OV C 326, 26.10.2012., 391. lpp.

Ietekme uz ES budžetu ir izklāstīta pievienotajā tiesību akta finanšu pārskatā. IT izstrādes un iepirkumu izvēles iepriekš apstiprinās Eiropas Komisijas Informācijas tehnoloģiju un kiberdrošības padome.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pārredzama, regulāra ziņošana par dalībvalstu pienākumiem apvienojumā ar pamatīgām atbilstības pārbaudēm ir pamatelementi, ar ko var pārliecināties par progresu ceļā uz ES ilgtermiņa emisiju samazināšanas saistību izpildi. Iniciatīva balstās uz procesu, kura pamatā ir integrētie nacionālie enerģētikas un klimata plāni un skaidrs pārredzamības satvars attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un citu klimata informāciju, ko paredz Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību. Progresa novērtēšanā Komisija cita starpā izmantos informāciju, ko dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar Pārvaldības regulu. Te ietilpst informācija par siltumnīcefekta gāzu emisijām, rīcībpolitikām un pasākumiem, prognozēm un pielāgošanos. Komisija šo informāciju izmantos arī vides politikas īstenošanas pārskatos un vides rīcības programmu uzraudzībā. No dalībvalstīm iegūto informāciju var papildināt ar sistemātiskiem, uz vietas veiktiem atmosfēras novērojumiem, kā arī tālizpētes novērojumiem, piemēram, tādiem, ko nodrošina programma *Copernicus*.

Kvalitatīvāks emisiju un piesaistījumu monitorings un ziņošana zemes izmantojuma, zemes izmantojuma maiņas un mežsaimniecības nozarē lielāku nozīmi iegūst līdz ar jaunievieso ES neto emisiju samazināšanas mērķrādītāju, kura pamatā ir siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatos norādītie skaitļi. Liela nozīme ir arī saskaņotībai ar citām ES rīcībpolitikām, kas arī balstās uz zemes monitoringu, piemēram, kopējo lauksaimniecības politiku, biodaudzveidības rīcībpolitikām un Atjaunojamo energoresursu direktīvu, jo tas nodrošina būtisku administratīvo un izmaksu sinerģiju. Pateicoties zemes monitoringa tehnoloģiju attīstībai, ir daudz iespēju, lai par zemām izmaksām un savlaicīgi pārraudzītu zemes izmantojuma izmaiņas (piemēram, izmantojot pieejas, kas balstītas uz attālināto izpēti, arī no *Copernicus Sentinel* satelītiem, vai izmantojot komerciāli pieejamus pakalpojumus). Šādi savlaicīgi ES mēroga digitālie ģeodati, ne tikai atvieglos ziņošanu par SEG, bet arī novirzīs mitigācijas pasākumus uz apgabaliem, kuros ir vislielākais emisiju samazināšanas potenciāls, un kopumā sekmēs darbības vides jomā, biodaudzveidību, dabas aizsardzību un zemes izmantošanas plānošanu. ZIZIMM regulā noteiktās pārraudzības pieejas uzlabošana ieviesīs vienlīdzīgus konkurences apstākļus visām dalībvalstīm attiecībā uz salīdzināmu un standartizētu pieeju izmantošanu atbilstoši pieejamiem instrumentiem un tehnoloģijām, kā arī nodrošinās pārraudzības labākās prakses pieņemšanu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Svarīgākās izmaiņas ZIZIMM tiesiskajā regulējumā, kas palīdzēs sasniegt izvērstas Savienības ieceres klimata jomā, attiecas uz šādiem pantiem.

2. pants. Darbības joma

Sākotnējā darbības joma, kurā noteiktas "zemes uzskaites kategorijas", grozītajā regulā attiecas tikai uz 2021.–2025. gadu. Līdz ar grozījumu apsaimniekoti mitrāji ir iekļauti 2021.–2025. gada darbības jomā tikai tām dalībvalstīm, kuras ir paziņojušas par nodomu tos iekļaut līdz 2020. gada 31. decembrim (šādu izvēli izdarījušas tikai divas dalībvalstis).

Darbības joma laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam ir tieši balstīta uz siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatā paziņotajām emisijām un piesaistījumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999, un tā precīzi atspoguļo ziņošanas kategorijas, kas noteiktas kopējā ziņošanas

formātā saskaņā ar *UNFCCC* ziņošanas vadlīnijām (piemēram, kūdrāji un kūdras ieguve ir iekļauti pārskatu kategorijā "Mitrāji").

Darbības joma kombinētajai zemes izmantojuma un lauksaimniecības, kas rada citas siltumnīcefekta gāzes (ne CO_2), nozarei, sākot no 2031. gada, ir ieviesta pēdējā punktā, atspoguļojot arī ziņošanas kategorijas, kas noteiktas kopējā ziņošanas formātā.

4. pants. Saistības un mērķrādītāji

Sākotnējā 4. pantā termins "saistības" tika izmantots, lai izteiktu saistības bez konkrēta skaitliska mērķrādītāja. Jaunais 4. pants "Saistības un mērķrādītāji" būs pārskatīts tā, lai atspoguļotu trīs periodus.

Saistības 2021.–2025. gadam

Saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem dalībvalstis ir apņēmušās nodrošināt, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas nepārsniedz piesaistījumus, ko aprēķina kā kopējo emisiju un kopējo piesaistījumu summu uzskaites kategorijās, kā noteikts darbības jomā (2. panta 1. punkts; "debeta nepieļaušanas noteikums"). Šīs saistības būs attiecināmas tikai uz grozītās regulas piemērošanas pirmo periodu, t. i., no 2021. līdz 2025. gadam.

Dalībvalstu mērķrādītāji 2026.—2030. gadam

Laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam tiks izvirzīts Savienības mērķrādītājs līdz 2030. gadam sasniegt neto piesaistījumus 310 miljonu tonnu CO_2 ekvivalenta, balstoties uz siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatu no 2016., 2017. un 2018. gada. Savienības neto piesaistījumu mērķrādītājs — 310 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta — tiks sadalīts starp dalībvalstīm, lai saskaņā ar II.a pielikuma tabulu noteiktu saistošus valsts minimālo neto piesaistījumu mērķrādītājus, kas jāsasniedz 2030. gadā.

Divi apsvērumi runā par labu jaunāko datu izmantošanai. Pirmkārt, trajektorijas sākuma punktam jābūt pēc iespējas tuvākam atbilstības periodam — tam ir tehniska ietekme, kas novērš nepieciešamību noteikt tādu etalonu kā meža references līmenis. Otrkārt, ZIZIMM inventarizācijas uzskaite, kas sākas ar 2023. gada iesniegšanu, būs pirmā, kas būs saskaņā ar Pārvaldības regulas nosacījumiem un tādējādi atbildīs augstākam standartam. 2025. gadā, balstoties uz paziņotās siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas datu visaptverošās izskatīšanas rezultātiem, Komisija pieņems īstenošanas aktu, kurā katrai dalībvalstij noteiks ikgadējos mērķrādītājus, balstoties uz pārbaudītajām emisijām un piesaistījumiem 2021., 2022. un 2023. gadā. Tādējādi jaunākie izskatītie dati kalpos par pamatu, nosakot gada mērķrādītāju trajektoriju 2026.–2029. gadam, lai sasniegtu valstu neto piesaistījumu mērķrādītājus 2030. gadam.

2030. gada mērķrādītājs būs sākumpunkts zemes sektora trajektorijai laikposmam no 2030. līdz 2050. gadam ar mērķi panākt klimatneitralitāti visas tautsaimniecības mērogā un ļaus līdz 2050. gadam monitorēt progresu siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanā līdz nullei.

Apņemšanās panākt klimatneitralitāti 2035. gadā

Sākot ar 2031. gadu, ZIZIMM nozarē tiks iekļautas lauksaimniecības radītās citu siltumnīcefekta gāzu (ne CO_2) emisijas, un grozītās regulas mērķis būs apvienotajā nozarē Savienības mērogā panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu klimatneitralitāti vēlākais līdz 2035. gadam: līdz minētajam datumam samazināt emisijas līdz nullei un pēc tam ģenerēt negatīvas emisijas. Dalībvalstīm ir pienākums līdz 2024. gada jūnijam sniegt ieguldījumu kopējā mērķrādītāja sasniegšanai un savos atjauninātajos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos parādīt, kā tās plāno sasniegt šo mērķi. Ņemot vērā iesniegtos plānus, Komisija līdz 2025. gada beigām ierosinās atsevišķu dalībvalstu mērķrādītājus un ES mēroga pasākumus laikposmam pēc 2030. gada. Dalībvalstu individuālie

mērķrādītāji laikposmam pēc 2030. gadam būs pakļauti ietekmes novērtējumam, un šajā sakarā tiks sagatavots jauna tiesību akta priekšlikums.

No 2036. gada apvienotajam sektoram būs jārada papildu oglekļa piesaistījumi, lai līdzsvarotu atlikušās emisijas citos sektoros, pamatā liekot stabilu oglekļa piesaistījumu sertifikācijas sistēmu. Šajā rīcībpolitiskajā satvarā varētu zemes sektoru pakāpeniski apvienot ar citiem sektoriem (papildus lauksaimniecībai), kuri ir izsmēluši emisiju samazināšanas iespējas vai ir sasnieguši, piemēram, vairāk nekā 90 % emisiju samazinājumu. Tādējādi tiktu saglabāts stimuls nepārtraukti palielināt oglekļa piesaistījumus apvienotajā nozarē līdz 2050. gadam.

9. pants. Uzskaite attiecībā uz nocirstas koksnes produktiem

Paziņojumā par **Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšanu** norādīts uz iniciatīvām, kas attiecas uz oglekļsaistīgo lauksaimniecību un oglekļa piesaistījumu sertifikāciju, kuras arvien vairāk jāizmanto laikā līdz 2030. gadam. Tāpēc ir jāveicina šādi jauni uzņēmējdarbības modeļi, lai palielinātu oglekļa sekvestrēšanu, un vienlaikus zemes lietotājiem ir jāpieliek visas pūles, lai izvairītos no oglekļa krājumu tālākas izsīkšanas, jo īpaši augsnēs.

Priekšlikums ieviesīs sīkāk izstrādātu ceļu uz jauniem produktiem (celtniecības materiāli, šķiedras/polimēri) un pārvirzīs panta nozīmi, lai tas darbotos kā oglekļa piesaistījumu / oglekļsaistīgās lauksaimniecības sertifikācijas ietvars, kā piemēru iekļaujot nocirstas koksnes produktus.

12. pants. Vispārējās elastības iespējas

Saskaņā ar grozīto regulu dalībvalstis 2021.–2025. gada beigās vairs nevarēs veidot piesaistījumu pārpalikumu "banku". Tomēr grozījums paredz daļu no dalībvalstu piesaistījumu pārpalikuma 2021.–2025. gada beigās iedalīt izveidotam elastības iespēju mehānismam otrajā periodā no 2026. līdz 2030. gadam (skatīt jaunpievienoto 13.b pantu).

Turklāt dalībvalstīm būs pienākums ziņot par tirdzniecībā gūto ieņēmumu izlietojumu, un paredzams, ka šie ieņēmumi tiks no jauna investēti klimata projektos.

13. pants. Elastības iespēja attiecībā uz apsaimniekotu meža zemi

Pašreizējā 13. panta darbības joma attieksies tikai uz pārskata periodu no 2021. līdz 2025. gadam, un kopējās pieejamās elastības iespējas sastādīs daļu no elastības iespēju pārpalikuma, ko dalībvalstis nebūs izmantojušas laika posmā no 2021. līdz 2025. gadam saskaņā ar 13. pantu.

Ir sagaidāms, ka būs pārpalikums pēc pirmā perioda, ņemot vērā, ka pašlaik meža neto piesaistījumi lielākajās dalībvalstīs ir ievērojami lielāki nekā pieņemtie meža references līmeņi. Līdz ar to gandrīz visas ar mežiem bagātās dalībvalstis visticamāk izpildīs savas saistības laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam saskaņā ar ZIZIMM regulu, neizmantojot savas elastības iespējas. Tādēļ ir iespējams, ka šādi tiktu atstāta neizmantota ievērojama daļa pieejamo elastības iespēju, kas varētu nodrošināt jaunizveidoto mehānismu neizmantotās apsaimniekotās meža zemes kompensācijas pārdalei dalībvalstīm, kuras skāruši dabiski traucējumi.

Turklāt pašreizējais noteikums, kurā īpašas elastības iespējas ir paredzētas Somijai, tiks svītrots un aizstāts ar 13.a pantu grozītajā regulā.

13.a pants. Papildu kompensācijas

Līdzīgi kā 13. pants, šis pants tiks piemērots tikai uzskaitei pirmajā atbilstības periodā no 2021.–2025. gadam, un tā ieviešanas galvenā motivācija ir izvairīties no jebkādām neskaidrībām, interpretējot Somijai piešķirtās īpašās elastības iespējas.

Grozījumos tiks precizēta pieejamās kompensācijas summa līdz 5 miljoniem tonnu CO_2 ekvivalenta, t. i., tā būs puse no pašreizējās summas, jo tā ir piemērojama tikai līdz 2025. gada beigām. Turklāt kompensācija par meža zemi, par kuru ziņots, ka tā ir pārveidota par citu zemi, pienāksies tikai līdz 2017. gada beigām. Kompensāciju drīkstēs izmantot tikai nolūkā ievērot 2021.–2025. gada saistības, nodrošinot, ka kredīti netiek izmantoti tirdzniecībai un ka tie netiek atlikti otrajam periodam (2026–2030).

13.b pants. Zemes izmantošanas elastības iespēju mehānisms 2026.–2030. gadam

Tā kā pēc pārejas uz ziņošanā balstītu valsts mērķrādītāju pašreizējais 10. pants (Dabiski traucējumi) un 13. pants (Elastības iespēja attiecībā uz apsaimniekotu meža zemi) no 2025. gada kļūs lieki, grozītajā regulā laika posmam no 2026. līdz 2030. gadam ir ieviests jauns elastības iespēju mehānisms, lai palīdzētu dalībvalstīm tikt galā ar nozares nenoteiktību, jo īpaši dabas katastrofu radīto. Tas darbosies ar līdzīgiem principiem kā pašreizējais 13. pants, paplašinot darbības jomu no meža zemes uz visu zemi, kas ir būtiska mērķrādītāju izpildei. Mehānisms tad visās zemes kategorijās, ne tikai attiecībā uz mežu, risinātu jebkādu negaidītu neto piesaistījumu samazināšanos kaitīgo organismu, ugunsgrēku un vētru dēļ, ar nosacījumu, ka dalībvalstis iesniedz skaidrus pierādījumus saskaņā ar esošajiem kritērijiem (VI pielikums).

Jaunie elementi (salīdzinot ar sākotnējo 13. pantu) būs šādi.

Laika posmā no 2026. līdz 2030. gadam elastības iespēju mehānisma vienības var izmantot visai darbības jomai starp mērķrādītāju un ziņošanu katrā dalībvalstī, ne tikai attiecībā uz meža zemi.

Piekļuve elastības iespēju mehānismam 2032. gadā attiecībā uz laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam ir noteikta kā puse no VII pielikumā noteiktā maksimālā daudzuma, t. i., 178 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta.

Ar Komisijas lēmumu jebkuru neizmantoto daudzumu, izmantojot reģistru, varēs pārdalīt dalībvalstīm, ja to vajadzība, jo īpaši sakarā ar dabiskiem traucējumiem, būs pierādīta saskaņā ar VI pielikumā izklāstītajiem principiem un būs pārsniegti VII pielikumā iepriekš katrai dalībvalstij definētie līmeņi.

13.c pants. Mērķrādītāju pārvaldība

Pārejot uz valstu gada mērķrādītājiem neto piesaistījumiem laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam, tiks ieviesti līdzīgi principi, kādi pastāv atbilstības regulējumā saskaņā ar Kopīgo centienu regulu (Regulu (ES) 2018/842), piemēram, nosakot tālāko mērķrādītāju / iedales apjomu laikam pēc 2030. gada, tiks piemērots sods par neatbilstību 8 % apmērā no starpības līdz atbilstībai 2030. gadā. Gadījumā, ja dalībvalsts otrā atbilstības perioda beigās nesasniedz savu 2030. gada mērķrādītāju, neraugoties uz pārnešanas iespēju no citas dalībvalsts un attiecīgo elastības iespēju mehānisma daļu, starpība starp tās 2030. gada mērķrādītāju un 2030. gadā faktiski panākto neto emisiju samazinājumu tiks pievienota 2031. gada mērķrādītājam.

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1999

Iemesls, kāpēc Regula (ES) 2018/1999[25] tiek grozīta kopā ar Regulu (ES) 2018/841, ir tāds, ka tajā ir iekļauti noteikumi par siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu pārraudzību un

[25] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes

ziņošanu, kā arī par dalībvalstu progresa izsekošanu Regulā (ES) 2018/841 noteikto mērķrādītāju sasniegšanā.

Grozījumi Regulas (ES) 2018/1999 4. pantā atspoguļo nacionālajos enerģētikas un klimata plānos noteiktos valstu mērķrādītājus laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam un apņemšanos panākt klimatneitralitāti 2035. gadā. 38. panta grozījums ļauj 2025. gadā veikt visaptverošu valstu inventarizācijas pārskatu datu izskatīšanu, lai varētu noteikt dalībvalstu gada mērķrādītājus 2026.–2030. gadam. Turklāt, veicot grozījumus V pielikuma 3. daļā, tika ieviesti pasākumi siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu pārraudzības un ziņošanas precizitātes celšanai ZIZIMM nozarē.

Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

2021/0201 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz darbības jomu, izpildes noteikumu vienkāršošanu, dalībvalstu 2030. gada mērķrādītāju noteikšanu un apņemšanos zemes izmantojuma, mežsaimniecības un lauksaimniecības sektorā līdz 2035. gadam kopīgi panākt klimatneitralitāti groza Regulu (ES) 2018/841 un attiecībā uz monitoringa, ziņošanas, progresa apsekošanas un izskatīšanas uzlabošanu groza Regulu (ES) 2018/1999

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[26],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[27],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) 2016. gada novembrī stājās spēkā Parīzes nolīgums, kas pieņemts 2015. gada decembrī saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) (“Parīzes nolīgums”). Tā puses ir vienojušās globālo vidējās temperatūras pieaugumu ierobežot krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un tiekties temperatūras kāpumu iegrožot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni.

(2) Klimata un vides problēmu risināšana un Parīzes nolīguma mērķu sasniegšana ir Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojuma “Eiropas zaļais kurss”[28] pamats. Eiropas zaļā kursa nepieciešamība un vērtība, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ārkārtīgi smago ietekmi uz Savienības iedzīvotāju veselību un ekonomisko labklājību, ir tikai augusi.

(3) Ar atjauninātajām nacionāli noteiktajām samazināšanas saistībām, kas *UNFCCC* sekretariātam iesniegtas 2020. gada 17. decembrī[29], Savienība apņēmās siltumnīcefekta gāzu neto emisijas visā Savienības tautsaimniecībā līdz 2030. gadam samazināt vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.

---

26 OV C [...], [...]., [...]. lpp.

27 OV C [...], [...]., [...]. lpp.

28 COM(2019) 640 final.

29 https://www4.unfccc.int/sites/ndcstaging/PublishedDocuments/European%20Union%20First/EU_NDC_Submission_December%202020.pdf.

(4) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119[30] Savienība tiesību aktos ir nostiprinājusi mērķrādītāju līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti visas tautsaimniecības mērogā. Minētā regula turklāt Savienībai nosaka saistības siltumnīcefekta gāzu neto emisijas (emisijas pēc piesaistījumu atskaitīšanas) līdz 2030. gadam samazināt vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. Tiek gaidīts, ka šā mērķrādītāja sasniegšanā ieguldījumu dos visas ekonomikas nozares, arī zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektors. Neto piesaistījumu devums Savienības 2030. gada klimata mērķrādītāja sasniegšanā nevar pārsniegt 225 miljonus tonnu CO_2 ekvivalenta. Regulas (ES) 2021/1119 kontekstā Komisija attiecīgā paziņojumā atkārtoti apstiprināja savu nodomu ierosināt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/841[31] pārskatīšanu atbilstoši iecerei neto oglekļa piesaistījumus zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā līdz 2030. gadam palielināt tā, lai tie pārsniegtu 300 miljonus tonnu CO_2 ekvivalenta.

(5) Lai palīdzētu sasniegt siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanas ieceri, kas no vismaz 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni palielināta līdz vismaz 55 %, būtu katrai dalībvalstij jānosaka saistoši ikgadējie mērķrādītāji siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā 2026.–2030. gada periodā (pēc analoģijas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/842[32] noteiktajiem ikgadējiem emisiju sadales apjomiem), no kuriem izrietētu visas Savienības neto piesaistījumu mērķrādītājs 2030. gadam — 310 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta. Metodikā, ko izmanto, lai noteiktu nacionālos mērķrādītājus 2030. gadam, būtu jāņem vērā 2016., 2017. un 2018. gada vidējās siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi, par kuriem ziņojusi katra dalībvalsts, un jāatspoguļo zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektora pašreizējais sniegums mitigācijas jomā un katras dalībvalsts apsaimniekotās zemes platības īpatsvars Savienībā, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts spēju savu sniegumu šajā sektorā uzlabot, izmantojot zemes apsaimniekošanas praksi vai tādas zemes izmantojuma izmaiņas, kas labvēlīgi ietekmē klimatu un biodaudzveidību.

(6) Saistošie ikgadējie siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu mērķrādītāji būtu katrai dalībvalstij jānosaka, izmantojot lineāru trajektoriju. Trajektorijai vajadzētu sākties 2022. gadā ar to siltumnīcefekta gāzu emisiju vidējām vērtībām, par kurām attiecīgā dalībvalsts ziņo 2021., 2022. un 2023. gadā, un beigties 2030. gadā ar šai dalībvalstij noteikto mērķrādītāju. Attiecībā uz dalībvalstīm, kuras uzlabo emisiju un piesaistījumu aprēķināšanas metodiku, būtu jāievieš tehniskās korekcijas koncepcija. Attiecīgās dalībvalsts mērķrādītājam būtu jāveic tehniska korekcija, kas atbilst metodikas maiņas ietekmei uz mērķrādītājiem un dalībvalsts centieniem tos sasniegt, lai ievērotu vidisko integritāti.

---

30 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

31 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/841 (2018. gada 30. maijs) par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 un Lēmumu Nr. 529/2013/ES (OV L 156, 19.6.2018., 1. lpp.).

32 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

(7) 2020. gada 17. septembra paziņojumā "Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšana"[33] ieskicēta iespēja lauksaimniecības siltumnīcefekta gāzu emisijas, kas nav CO_2 emisijas, apvienot ar zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības neto piesaistījumiem, tā izveidojot jaunregulējamu zemes sektoru. Šāda apvienošana var veicināt sinerģijas starp zemesatkarīgās mitigācijas pasākumiem un veicināt integrētāku rīcībpolitikas veidošanu un rīcībpolitiku īstenošanu nacionālā un Savienības līmenī. Šajā nolūkā būtu jāpastiprina dalībvalstu pienākums iesniegt integrētus mitigācijas plānus attiecībā uz zemes sektoru.

(8) Zemes sektoram ir potenciāls līdz aptuveni 2035. gadam ātri sasniegt klimatneitralitāti un pēc tam radīt vairāk siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu nekā emisiju. Kopīga apņemšanās ES līmenī 2035. gadā panākt zemes sektora klimatneitralitāti var sagādāt vajadzīgo plānošanas noteiktību, kas stimulētu zemesatkarīgās mitigācijas pasākumus īstermiņā, ņemot vērā, ka vēlamo mitigācijas iznākumu sasniegšana var prasīt daudzus gadus. Turklāt tiek prognozēts, ka zemes sektors 2050. gadā būs kļuvis par lielāko sektoru ES siltumnīcefekta gāzu plūsmas profilā. Tāpēc ir īpaši svarīgi šo sektoru piesaistīt trajektorijai, kas dos iespēju līdz 2050. gadam sekmīgi panākt siltumnīcefekta gāzu neto nulles emisijas. Līdz 2024. gada vidum dalībvalstīm būtu jāiesniedz atjauninātie integrētie nacionālie enerģētikas un klimata plāni saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999[34] 14. pantu. Plānos būtu jāiekļauj relevanti pasākumi, ar kuriem katra dalībvalsts vislabāk var sniegt ieguldījumu ES līmeņa kolektīvā klimatneitralitātes mērķrādītāja sasniegšanai zemes sektorā 2035. gadā. Balstoties uz šiem plāniem, Komisijai būtu jāierosina nacionālie mērķrādītāji, kas nodrošinātu, ka Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā un emisijas no lauksaimniecības sektoriem, kas nav CO_2 emisiju sektori, līdz 2035. gadam tiek vismaz līdzsvaroti. Atšķirībā no ES līmeņa mērķrādītāja, kas paredz zemes sektorā līdz 2035. gadam panākt klimatneitralitāti, šie nacionālie mērķrādītāji katrai dalībvalstij būs saistoši un būs jāpanāk to izpilde.

(9) Regulas (ES) 2018/841 6., 7., 8. un 10. pantā izklāstītie uzskaites noteikumi ir izstrādāti tā, lai noteiktu, kādā mērā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektora sniegums mitigācijas jomā varētu palīdzēt sasniegt 2030. gada ES mērķrādītāju, kas paredz siltumnīcefekta gāzu neto emisijas samazināt par 40 %, neskaitot zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoru. Lai šajā sektorā vienkāršotu tiesisko regulējumu, pašreizējie uzskaites noteikumi nebūtu jāpiemēro pēc 2025. gada un nacionālo mērķrādītāju ievērošana būtu jāverificē, balstoties uz ziņotajām siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem. Tas nodrošina metodisku konsekvenci ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK[35], Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES)

---

33 COM(2020) 562 final.

34 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

35 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.), grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai sekmētu emisiju

2018/842[36] un jaunā siltumnīcefekta gāzu neto emisiju samazināšanas mērķrādītāja noteikšanu — vismaz 55 % —, ieskaitot arī zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoru.

(10) Lielāku siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu panākšanai individuāliem lauksaimniekiem un meža apsaimniekotājiem ir vajadzīgs tiešs stimuls savā zemē un mežos uzkrāt vairāk oglekļa. Laikā līdz 2030. gadam arvien vairāk jāizvērš jauni uzņēmējdarbības modeļi, kuru pamatā būtu oglekļsaistīgās lauksaimniecības stimuli un oglekļa piesaistījumu sertifikācija. Šādi stimuli un uzņēmējdarbības modeļi veicinās klimatmitigāciju bioekonomikā, arī ar ilglietojamu nocirstas koksnes produktu izmantojumu, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību un aprites ekonomiku. Tāpēc līdzās nocirstas koksnes produktu kategorijai būtu jāievieš jaunas oglekļa uzglabāšanas produktu kategorijas. Jaunie uzņēmējdarbības modeļi, lauksaimniecības un zemes apsaimniekošanas prakse piesaistījumu palielināšanai veicina līdzsvarotu teritoriālo attīstību un ekonomisko izaugsmi lauku apvidos. Tie arī paver jaunu darbvietu iespējas un stimulē attiecīgu apmācību, pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi.

(11) Ņemot vērā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektora specifiku katrā dalībvalstī, kā arī to, ka dalībvalstīm ir savs sniegums jāuzlabo, lai sasniegtu savus saistošos nacionālos mērķrādītājus, dalībvalstu rīcībā arī turpmāk vajadzētu būt dažādām elastības iespējām, arī pārsniegumu tirdzniecībai un ar mežu saistīto elastības iespēju paplašināšanai, lai gan vienlaikus jāievēro mērķrādītāju vidiskā integritāte.

(12) Pašreizējo uzskaites noteikumu atcelšana pēc 2025. gada rada vajadzību pēc alternatīviem noteikumiem attiecībā uz tādiem dabiskiem traucējumiem kā ugunsgrēki, kaitēkļi un vētras, lai novērstu nenoteiktību, ko zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā ievieš dabiskie procesi vai klimata pārmaiņas. Dalībvalstīm 2032. gadā ar nosacījumu, ka tās ir izsmēlušas visas pārējās to rīcībā esošās elastības iespējas, ka tās ir ieviesušas pienācīgus pasākumus, kas mazina to zemes neaizsargātību pret šādiem traucējumiem, un ka Savienība ir sasniegusi 2030. gada mērķrādītāju zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā, vajadzētu būt pieejamam ar dabiskajiem traucējumiem saistītam elastības mehānismam.

(13) Nosakot saistošus nacionālos ikgadējos siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu mērķrādītājus, kuru pamatā ir no 2026. gada ziņotās siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi, būtu jānosaka noteikumi par mērķrādītāju ievērošanu. *Mutatis mutandis* būtu jāpiemēro Regulā (ES) 2018/842 noteiktie principi, sodu par neizpildi aprēķinot šādi: 108 % no starpības starp noteikto mērķrādītāju un neto piesaistījumiem, kas ziņoti attiecīgajā gadā, pieskaita siltumnīcefekta gāzu emisiju rādītājam, ko dalībvalsts ziņo nākamajā gadā.

(14) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus to Regulas (ES) 2018/841 noteikumu īstenošanai, ar kuriem nosaka dalībvalstu ikgadējo mērķrādītāja apjomu, būtu

---

izmaksefektīvu samazināšanu un investīcijas mazoglekļa risinājumos, un Lēmumu (ES) 2015/1814 (OV L 76, 19.3.2018., 3. lpp.).

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[37].

(15) Lai dalībvalstīm noteiktu siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu mērķrādītājus 2026.–2030. gada periodam, Komisijai būtu jāveic visaptveroša izskatīšana, kurā tā verificētu siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas datus par 2021., 2022. un 2023. gadu. Šajā nolūkā 2025. gadā būtu jāveic visaptveroša izskatīšana līdztekus visaptverošajai izskatīšanai, kas Komisijai saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 38. pantu jāveic 2027. un 2032. gadā.

(16) Sakarā ar pāreju uz mērķrādītājiem, kas balstīti uz ziņošanu, siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi ir jāaplēš ar lielāku precizitāti. Turklāt Komisijas paziņojums "ES biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam"[38], "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā"[39], ES Meža stratēģija[40], pārskatītā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001[41] un Komisijas paziņojums "Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija"[42] prasa pastiprinātu zemes monitoringu, tādējādi palīdzot aizsargāt un palielināt dabā balstītu oglekļa piesaistījumu noturību visā Savienībā. Emisiju un piesaistījumu monitorings un ziņošana ir jāuzlabo, izmantojot modernas tehnoloģijas, kas pieejamas saskaņā ar Savienības programmām, piemēram, *Copernicus*, un digitālos datus, kas savākti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku, īstenojot divējādo — zaļo un digitāli inovatīvo — pārkārtošanos.

(17) Siltumnīcefekta gāzu emisijas un to sekvestrēšanu ietekmēs paredzamās jūras un saldūdens vides izmantojuma antropogēniskās izmaiņas, piemēram, plānotā atkrastes enerģijas apguves izvēršana, akvakultūras potenciālais ražošanas pieaugums un dabas aizsardzības līmeņu paaugstināšana ES Biodaudzveidības stratēģijas mērķrādītāju sasniegšanai. Pašlaik šīs emisijas un piesaistījumi standarta *UNFCCC* ziņošanas tabulās nav iekļauti. Pēc ziņošanas metodikas pieņemšanas Komisija, veicot izskatīšanu saskaņā ar šīs regulas 17. panta 2. punktu, apsvērs ziņošanu par progresu, realizējamības analīzi un ietekmi, kāda būtu ziņošanas attiecināšanai arī uz jūras un saldūdens vidi, pamatojoties uz jaunākajiem zinātniskajiem pierādījumiem par šīm plūsmām.

(18) Tāpēc Regula (ES) 2018/841 un Regula (ES) 2018/1999 būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) 2018/841 groza šādi:

---

37 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

38 Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu" (COM(2020) 380 final).

39 COM/2020/381 final.

40 […].

41 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

42 COM/2021/82 final.

(1) regulas 1. pantu aizstāj ar šādu:

"*1. pants*

Priekšmets

Šī regula nosaka noteikumus par šādiem aspektiem:

a) dalībvalstu saistības zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā, ar kurām palīdz sasniegt Parīzes nolīguma mērķus un nodrošināt, ka tiek izpildīts Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītājs 2021.–2025. gada periodam;

b) zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu uzskaite un pārbaude, vai dalībvalstis izpilda a) apakšpunktā minētās 2021.–2025. gada perioda saistības;

c) Savienības mērķrādītājs attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā 2026.–2030. gada periodam;

d) dalībvalstu mērķrādītāji attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā 2026.–2030. gada periodam;

e) dalībvalstu saistības veikt nepieciešamos pasākumus, kuru mērķis ir līdz 2035. gadam kopīgi panākt, ka Savienībā zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā, ieskaitot lauksaimniecības emisijas, kas nav CO_2 emisijas, ir klimatneitralitāte.";

(2) regulas 2. pantu aizstāj ar šādu:

"2. pants

Darbības joma

1. Šo regulu piemēro I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999[43] 26. panta 4. punktu un kas 2021.–2025. gada periodā radušies dalībvalstu teritorijās jebkurā no šīm zemes uzskaites kategorijām:

a) zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir aramzeme, zālāji, mitrāji, apdzīvotas teritorijas vai cita zeme, kas pārveidota par meža zemi ("apmežota zeme");

b) zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir meža zeme, kas pārveidota par aramzemi, zālājiem, mitrājiem, apdzīvotām teritorijām vai citu zemi ("atmežota zeme");

c) zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir kāda šāda veida zeme ("apsaimniekota aramzeme"):

i) aramzeme, kas paliek aramzeme;

[43] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

ii) zālāji, mitrāji, apdzīvotas teritorijas vai cita zeme, kas pārveidota par aramzemi;

iii) aramzeme, kas pārveidota par mitrājiem, apdzīvotām teritorijām vai citu zemi;

d) zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir kāda šāda veida zeme ("apsaimniekoti zālāji"):

i) zālāji, kas paliek zālāji;

ii) aramzeme, mitrāji, apdzīvotas teritorijas vai cita zeme, kas pārveidota par zālājiem;

iii) zālāji, kas pārveidoti par mitrājiem, apdzīvotām teritorijām vai citu zemi;

e) zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir meža zeme, kas paliek meža zeme ("apsaimniekota meža zeme");

f) ja dalībvalsts ir Komisijai līdz 2020. gada 31. decembrim paziņojusi par nodomu šādu zemes izmantojumu iekļaut savu saistību tvērumā saskaņā ar 4. panta 1. punktu — zeme, kura saskaņā ar paziņoto izmantojumu ir kāda šāda veida zeme ("apsaimniekoti mitrāji"):

— mitrāji, kas paliek mitrāji;

— apdzīvotas teritorijas vai cita zeme, kas pārveidota par mitrājiem;

— mitrāji, kas pārveidoti par apdzīvotām teritorijām vai citu zemi.

2. Šo regulu piemēro arī I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu un kas dalībvalstu teritorijās 2026.–2030. gada periodā rodas jebkurā no šīm zemes ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:

a) meža zeme;

b) aramzeme;

c) zālāji;

d) mitrāji;

e) apdzīvotas teritorijas;

f) cita zeme;

g) nocirstas koksnes produkti;

h) citi;

i) atmosfēriskie nosēdumi;

j) slāpekļa izskalošanās un notece.

3. Šo regulu piemēro arī I pielikuma A iedaļā norādīto siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaistījumiem, par ko ziņo saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu un kas dalībvalstu teritorijās no 2031. gada rodas jebkurā no 2. punkta a)–j) apakšpunktā nosauktajām zemes kategorijām un jebkurā no šiem sektoriem:

a) fermentācija gremošanas traktā;

b) kūtsmēslu apsaimniekošana;

c) rīsu audzēšana;

d) lauksaimniecības augsnes;

e) plānota savannu dedzināšana;

f) lauksaimniecisko atlieku dedzināšana uz lauka;

g) kaļķošana;

h) karbamīda uzklāšana;

i) citu oglekli saturošu mēslošanas līdzekļu izmantošana;

j) citi.";

(3) regulas 4. pantu aizstāj ar šādu:

"*4. pants*

Saistības un mērķrādītāji

1. Katra dalībvalsts, ņemot vērā 12., 13. un 13.a pantā paredzētās elastības iespējas, nodrošina, ka siltumnīcefekta gāzu emisijas 2021.–2025. gada periodā nepārsniedz siltumnīcefekta gāzu piesaistījumus, ko aprēķina kā kopējo emisiju un kopējo piesaistījumu summu tās teritorijā visās 2. panta 1. punktā minētajās zemes uzskaites kategorijās.

2. Savienības 2030. gada mērķrādītājs attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem ir 310 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta, kas ir saskaņā ar šā panta 3. punktu noteikto dalībvalstu mērķrādītāju summa, un tā pamatā ir par 2016., 2017. un 2018. gadu apkopoto siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas datu vidējās vērtības.

Katra dalībvalsts nodrošina, ka, ņemot vērā 12., 13. un 13.b pantā paredzētās elastības iespējas, siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu gada summa tās teritorijā un visās 2. panta 2. punkta a)–j) apakšpunktā minētajās zemes ziņošanas kategorijās 2026.–2030. gada periodā nepārsniedz ierobežojumu, kas noteikts ar lineāru trajektoriju, kura beidzas 2030. gadā ar mērķrādītāju, kas attiecīgajai dalībvalstij noteikts II.a pielikumā. Dalībvalsts lineārā trajektorija sākas 2022. gadā.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem, balstoties uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumu lineāro trajektoriju katrai dalībvalstij, katram gadam 2026.–2029. gada periodā nosaka ikgadējus mērķrādītājus CO_2 ekvivalenta tonnās. Šo nacionālo trajektoriju pamatā ir katras dalībvalsts par 2021., 2022. un 2023. gadu ziņotie vidējie siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas dati. 310 miljonu tonnu CO_2 ekvivalenta neto piesaistījumu vērtību, kas ir II.a pielikumā dalībvalstīm noteikto mērķrādītāju summa, var tehniski koriģēt sakarā ar dalībvalstu metodikas maiņu. Šajos īstenošanas aktos nosaka, ar kādu metodi nosakāma tehniskā korekcija, kas piemērojama dalībvalstu mērķrādītājiem. Minēto īstenošanas aktu vajadzībām Komisija visaptveroši izskata jaunākos nacionālās inventarizācijas datus par 2021., 2022 un 2023. gadu, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 26. panta 4. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 16.a pantā minēto pārbaudes procedūru.

4. Tiecas panākt, ka Savienības mēroga siltumnīcefekta gāzu emisijas 2. panta 3. punkta a)–j) apakšpunktā minētajos sektoros līdz 2035. gadam sasniedz neto nulli, un pēc tam Savienība panāk, ka emisijas ir negatīvas. Savienība un dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai varētu kopīgi sasniegt 2035. gada mērķrādītāju.

Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim, balstoties uz integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, ko katra dalībvalsts līdz 2024. gada 30. jūnijam iesniegusi saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu, sagatavo priekšlikumus par katras dalībvalsts devumu neto emisiju samazināšanā.";

(4) regulas 6. panta 1. un 2. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. Emisijas un piesaistījumus, kas radušies apmežotā zemē un atmežotā zemē, dalībvalstis uzskaita kā kopējās emisijas un kopējos piesaistījumus katrā gadā 2021.–2025. gada periodā.

2. Atkāpjoties no 5. panta 3. punkta un ne vēlāk kā 2025. gadā, ja zeme pēc izmantojuma ir no aramzemes, zālājiem, mitrājiem, apdzīvotām teritorijām vai citas zemes pārveidota par meža zemi, dalībvalsts 30 gadus pēc minētās pārveides dienas var šādas zemes kategorizāciju no "zeme, kas pārveidota par meža zemi", mainīt uz "meža zeme, kas paliek meža zeme", ja šādas izmaiņas ir pienācīgi pamatotas, pamatojoties uz *IPCC* vadlīnijām.";

(5) regulas 7. panta 1., 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem:

"1. Katra dalībvalsts uzskaita apsaimniekotā aramzemē radušās emisijas un piesaistījumus, ko aprēķina, no emisijām un piesaistījumiem, kuri radušies 2021.–2025. gada periodā, atņemot vērtību, kas iegūta, dalībvalsts vidējās gada emisijas un piesaistījumus, kuri apsaimniekotā aramzemē radušies 2005.–2009. gada bāzes periodā, reizinot ar pieci.

2. Katra dalībvalsts uzskaita apsaimniekotos zālājos radušās emisijas un piesaistījumus, ko aprēķina, no emisijām un piesaistījumiem, kuri radušies 2021.–2025. gada periodā, atņemot vērtību, kas iegūta, dalībvalsts vidējās gada emisijas un piesaistījumus, kuri apsaimniekotos zālājos radušies 2005.–2009. gada bāzes periodā, reizinot ar pieci.

3. 2021.–2025. gada periodā katra dalībvalsts, kas savās saistībās iekļauj apsaimniekotus mitrājus, uzskaita apsaimniekotos mitrājos radušās emisijas un piesaistījumus, ko aprēķina, no emisijām un piesaistījumiem, kuri radušies attiecīgajā periodā, atņemot vērtību, kas iegūta, dalībvalsts vidējās gada emisijas un piesaistījumus, kuras apsaimniekotos mitrājos radušies 2005.–2009. gada bāzes periodā, reizinot ar pieci.";

(6) regulas 8. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Katra dalībvalsts uzskaita apsaimniekotā meža zemē radušās emisijas un piesaistījumus, ko aprēķina, no emisijām un piesaistījumiem, kuri radušies 2021.–2025. gada periodā, atņemot vērtību, kas iegūta, attiecīgās dalībvalsts meža references līmeni reizinot ar pieci.";

(b) panta 3. punktā pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

"Dalībvalstis Komisijai līdz 2018. gada 31. decembrim attiecībā uz 2021.–2025. gada periodu iesniedz savus valsts mežsaimniecības uzskaites plānus, arī ierosināto meža references līmeni.";

(c) panta 7., 8., 9. un 10. punktu aizstāj ar šādiem:

"7. Ja, balstoties uz tehniskajiem novērtējumiem un attiecīgā gadījumā tehniskajiem ieteikumiem, tas vajadzīgs, dalībvalstis līdz 2019. gada 31. decembrim attiecībā uz

2021.–2025. gada periodu Komisijai paziņo pārskatītos ierosinātos meža references līmeņus. Ierosinātos meža references līmeņus, ko tai paziņojušas dalībvalstis, Komisija publicē.

8. Balstoties uz dalībvalstu iesniegtajiem ierosinātajiem meža references līmeņiem, uz tehnisko novērtējumu, kas veikts, ievērojot šā panta 6. punktu, un attiecīgā gadījumā uz pārskatītajiem ierosinātajiem meža references līmeņiem, kas iesniegti saskaņā ar šā panta 7. punktu, Komisija saskaņā ar 16. pantu pieņem deleģētos aktus, ar kuriem groza IV pielikumu nolūkā noteikt meža references līmeņus, kas dalībvalstīm jāpiemēro 2021.–2025. gada periodā.

9. Ja dalībvalsts Komisijai savus meža references līmeņus neiesniedz līdz termiņiem, kas norādīti šā panta 3. punktā un attiecīgā gadījumā šā panta 7. punktā, Komisija saskaņā ar 16. pantu pieņem deleģētos aktus, ar kuriem groza IV pielikumu nolūkā noteikt meža references līmeni, kas minētajai dalībvalstij piemērojams 2021.–2025. gada periodā, balstoties uz jebkādu tehnisko novērtējumu, kas veikts, ievērojot šā panta 6. punktu.

10. Šā panta 8. un 9. punktā minētos deleģētos aktus attiecībā uz 2021.–2025. gada periodu pieņem līdz 2020. gada 31. oktobrim.";

(7) regulas 9. pantu groza šādi:

(a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

"**Oglekļa uzglabāšanas produkti**";

(b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Komisija saskaņā ar 16. pantu pieņem deleģētos aktus, lai grozītu šā panta 1. punktu un V pielikumu, pievienojot jaunas tādu nocirstas koksnes produktu kategorijas, kam ir oglekļa sekvestrēšanas efekts, balstoties uz *IPCC* vadlīnijām, kuras pieņēmusi *UNFCCC* Pušu konference vai Pušu konference, kas vienlaikus ir Parīzes nolīguma pušu sanāksme, un nodrošinot vidisko integritāti.";

(8) regulas 10. pantu groza šādi:

(a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"2021.–2025. gada perioda beigās dalībvalstis no savas apmežotās zemes un apsaimniekotās meža zemes uzskaites katrreiz var izslēgt siltumnīcefekta gāzu emisijas no dabiskiem traucējumiem, kas pārsniedz vidējās emisijas, kuras laikposmā no 2001. līdz 2020. gadam radušās dabisku traucējumu dēļ, no kurām izslēgtas statistiski anomālas vērtības (iegūstot "fona līmeni"). Minēto fona līmeni aprēķina saskaņā ar šo pantu un VI pielikumu.";

(b) panta 2. punkta b) apakšpunktā "2030" aizstāj ar "2025";

(9) regulas 11. pantu groza šādi:

(a) virsrakstu aizstāj ar šādu:

"**Elastības iespējas un pārvaldība**";

(b) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

(c) "1. Dalībvalsts var izmantot:

a) 12. pantā izklāstītās vispārējās elastības iespējas un,

b) lai izpildītu 4. pantā noteiktās saistības, 13. un 13.b pantā izklāstīto elastības iespēju attiecībā uz apsaimniekotu meža zemi.

Somija papildus pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētajām elastības iespējām var izmantot papildu kompensācijas saskaņā ar 13.a pantu.";

(10) regulas 12. pantu groza šādi:

(a) panta 3. punktu svītro;

(b) pievieno šādu 5. un 6. punktu:

"5. Ieņēmumus, kas gūti no pārskaitījumiem saskaņā ar 2. punktu, dalībvalstis var izmantot cīņai pret klimata pārmaiņām Savienībā vai trešās valstīs, un tās par visām šādām darbībām informē Komisiju.

6. Jebkurš pārskaitījums saskaņā ar 2. punktu var notikt sakarā ar siltumnīcefekta gāzu mitigācijas projektu vai programmu, ko īsteno pārdevēja dalībvalsts un atlīdzina saņēmēja dalībvalsts, ar nosacījumu, ka netiek pieļauta dubulta uzskaite un tiek nodrošināta izsekojamība.";

(11) regulas 13. pantu aizstāj ar šādu:

13. pants

Elastības iespēja attiecībā uz apsaimniekotu meža zemi

"1. Ja kādas dalībvalsts kopējās emisijas 2021.–2025. gada periodā pārsniedz kopējos piesaistījumus 2. panta 1. punktā minētajās zemes uzskaites kategorijās, [kas uzskaitītas saskaņā ar šo regulu,] minētā dalībvalsts, lai izpildītu 4. panta 1. punktu, var izmantot šajā pantā noteikto elastības iespēju attiecībā uz apsaimniekotu meža zemi.

2. Ja 8. panta 1. punktā minētā aprēķina rezultāts attiecībā uz 2021.–2025. gada periodu ir pozitīvs skaitlis, attiecīgajai dalībvalstij ir tiesības aprēķinā iegūtās emisijas kompensēt, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) dalībvalsts savā stratēģijā, kas iesniegta saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 15. pantu, ir iekļāvusi konkrētus notiekošus vai plānotus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka meži ar piesaistītāju un krātuvju funkciju tiek attiecīgi saglabāti vai uzlaboti, un

b) kopējās emisijas Savienībā 2021.–2025. gada periodā nepārsniedz kopējos piesaistījumus šīs regulas 2. panta 1. punktā minētajās zemes uzskaites kategorijās.

Novērtējot, vai Savienībā kopējās emisijas pārsniedz kopējos piesaistījumus, kā minēts pirmās daļas b) apakšpunktā, Komisija nodrošina, ka dalībvalstis novērš dubultu uzskaiti, jo īpaši attiecībā uz to elastības iespēju izmantojumu, kas izklāstītas šīs regulas 12. pantā un Regulas (ES) 2018/842 7. panta 1. punktā vai 9. panta 2. punktā.

3. Šā panta 2. punktā minētā kompensācija var attiekties tikai uz piesaistītājiem, kas attiecībā uz minētās dalībvalsts meža references līmeni uzskaitīti kā emisijas, un tā nedrīkst pārsniegt 50 % no attiecīgajai dalībvalstij noteiktā maksimālā kompensācijas apjoma, kas 2021.–2025. gada periodam noteikts VII pielikumā.

4. Dalībvalstis Komisijai iesniedz pierādījumus par dabisko traucējumu ietekmi, kas aprēķināta saskaņā ar VI pielikumu, lai varētu pretendēt uz kompensāciju par atlikušajiem piesaistītājiem, kas attiecībā uz to meža references līmeni uzskaitīti kā emisijas, līdz maksimālajam VII pielikumā 2021.–2025. gada periodam noteiktajam kompensācijas apmēram, ko nav izmantojušas citas dalībvalstis. Ja pieprasījums pēc kompensācijas pārsniedz pieejamo neizmantotās kompensācijas apmēru, kompensāciju attiecīgajām dalībvalstīm sadala proporcionāli.";

(12) regulā iekļauj šādu 13.a pantu:

"13.a pants

Papildu kompensācijas

1. Somija 2021.–2025. gada periodā var kompensēt papildus līdz 5 miljoniem tonnu CO_2 ekvivalenta emisiju, kas uzskaitītas zemes uzskaites kategorijās "apsaimniekota meža zeme", "atmežota zeme", "apsaimniekota aramzeme" un "apsaimniekoti zālāji", ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) Somija savā stratēģijā, kas iesniegta saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 15. pantu, ir iekļāvusi konkrētus notiekošus vai plānotus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka meži ar piesaistītāju un krātuvju funkciju tiek attiecīgi saglabāti vai uzlaboti;

b) kopējās emisijas Savienībā 2021.–2025. gada periodā nepārsniedz kopējos piesaistījumus šīs regulas 2. panta 1. punktā minētajās zemes uzskaites kategorijās.

Novērtējot, vai Savienībā kopējās emisijas pārsniedz kopējos piesaistījumus, kā minēts pirmās daļas b) apakšpunktā, Komisija nodrošina, ka dalībvalstis novērš dubultu uzskaiti, jo īpaši attiecībā uz to elastības iespēju izmantojumu, kas izklāstītas šīs regulas 12. un 13. pantā un Regulas (ES) 2018/842 7. panta 1. punktā vai 9. panta 2. punktā.

2. Papildu kompensācijas izmantojamas tikai šādām vajadzībām:

a) tā apmēra kompensēšana, kas pārsniedz Somijai 2021.–2025. gada periodā pieejamo elastības iespēju attiecībā uz apsaimniekoto meža zemi saskaņā ar 13. pantu;

b) to emisiju kompensēšana, ko radījusi vēsturiskā meža zemes pārveide par jebkādas citas zemes izmantojuma kategorijas zemi, kura notikusi ne vēlāk kā 2017. gada 31. decembrī;

c) 4. panta izpilde.

3. Papildu kompensācijas nevar pārskaitīt saskaņā ar šīs regulas 12. pantu vai Regulas (ES) 2018/842 7. pantu.

4. Visas neizmantotās papildu kompensācijas no 5 miljoniem tonnu CO_2 ekvivalenta, kas minēti 1. punktā, anulē.

5. Centrālais administrators šā panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. un 4. punktu īsteno Savienības reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 40. pantu.";

(13) iekļauj šādu 13.b pantu:

"13.b pants

Zemes izmantojuma elastības mehānisms 2026.–2030. gada periodam

1. Ja ir sasniegts 4. panta 2. punktā minētais Savienības mērķrādītājs, Savienības reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 40. pantu, izveido zemes izmantojuma elastības mehānismu, kas atbilst daudzumam līdz 178 miljoniem tonnu CO_2 ekvivalenta. Elastības mehānisms ir pieejams papildus 12. pantā paredzētajām elastības iespējām.

2. Ja 2026.–2030. gada periodā starpība starp siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu gada summu dalībvalsts teritorijā un visās 2. panta 2. punkta a)–j) apakšpunktā minētajās zemes ziņošanas kategorijās un attiecīgo mērķrādītāju ir pozitīva, uzskaitīta un ziņota saskaņā ar šo regulu, minētā dalībvalsts var tai saskaņā ar 4. panta 2. punktu noteiktā mērķrādītāja sasniegšanai izmantot šajā pantā paredzēto elastības iespēju.

3. Ja 2. punktā minētā aprēķina rezultāts attiecībā uz 2026.–2030. gada periodu ir pozitīvs skaitlis, attiecīgajai dalībvalstij ir tiesības aprēķinā iegūto emisiju pārsniegumu kompensēt, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) dalībvalsts savā atjaunināta jā integrētajā nacionālajā enerģētikas un klimata plānā, kas iesniegts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 14. pantu, ir iekļāvusi konkrētus notiekošus vai plānotus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka zeme ar piesaistītāja un krātuves funkciju tiek attiecīgi saglabāta vai uzlabota, un mazināt zemes neaizsargātību pret dabiskiem traucējumiem;

b) dalībvalsts ir izsmēlusi visas citas elastības iespējas, kas pieejamas saskaņā ar šīs regulas 12. pantu vai Regulas (ES) 2018/842 7. panta 1. punktu;

c) starpība starp visu siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu gada summu Savienības teritorijā un visās 2. panta 2. punkta a)–j) apakšpunktā minētajās zemes ziņošanas kategorijās un Savienības mērķrādītāju[, kas ir neto piesaistījumi 310 miljonu tonnu CO_2 ekvivalenta apmērā,] 2026.–2030. gada periodā ir negatīva.

Novērtējot, vai Savienībā kopējās emisijas pārsniedz kopējos piesaistījumus, kā minēts pirmās daļas c) apakšpunktā, Komisija, balstoties uz dabisko traucējumu ietekmi un izmantojot informāciju, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar šā panta 5. punktu, nosaka, vai iekļaut 20 % neto piesaistījumu, ko dalībvalstis nav atlikušas rezervē, no 2021.–2025. gada perioda. Komisija minētajā novērtējumā turklāt pārliecinās, ka dalībvalstis nepieļauj dubultu uzskaiti, jo īpaši attiecībā uz to elastības iespēju izmantojumu, kas izklāstītas šīs regulas 12. pantā un Regulas (ES) 2018/842 7. panta 1. punktā.

4. Šā panta 3. punktā minētā kompensācija var attiekties tikai uz piesaistītājiem, kas attiecībā uz minētajai dalībvalstij šīs regulas II.a pielikumā noteikto mērķrādītāju uzskaitīti kā emisijas, un tā nedrīkst pārsniegt 50 % no attiecīgajai dalībvalstij noteiktā maksimālā kompensācijas apjoma, kas 2026.–2030. gada periodam noteikts VII pielikumā.

5. Dalībvalstis Komisijai iesniedz pierādījumus par dabisko traucējumu ietekmi, kas aprēķināta saskaņā ar VI pielikumu, lai varētu pretendēt uz kompensāciju par atlikušajiem piesaistītājiem, kas attiecībā uz minētajai dalībvalstij šīs regulas II.a pielikumā noteikto mērķrādītāju uzskaitīti kā emisijas, līdz maksimālajam VII pielikumā 2026.–2030. gada periodam noteiktajam kompensācijas apmēram, ko nav izmantojušas citas dalībvalstis. Ja pieprasījums pēc kompensācijas pārsniedz pieejamo neizmantotās kompensācijas apmēru, kompensāciju attiecīgajām dalībvalstīm sadala proporcionāli.”;

(14) iekļauj šādu 13.c pantu:

“13.c pants

Mērķrādītāju pārvaldība

Ja izskatītās dalībvalsts siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi 2032. gadā attiecībā uz kādu konkrētu 2026.–2030. gada perioda gadu, ņemot vērā elastības iespējas, kas izmantotas saskaņā ar 12. un 13.b pantu, pārsniedz attiecīgās dalībvalsts ikgadējos mērķrādītājus, piemēro šādu pasākumu:

saskaņā ar pasākumiem, kas pieņemti, ievērojot 15. pantu, siltumnīcefekta gāzu emisiju rādītājam, ko attiecīgā dalībvalsts ziņojusi nākamajā gadā, pieskaita daudzumu, kas vienāds ar siltumnīcefekta gāzu neto emisiju pārsniegumu CO_2 ekvivalenta tonnās, reizinātu ar koeficientu 1,08.”;

(15) regulas 14. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstis līdz 2027. gada 15. martam attiecībā uz 2021.–2025. gada periodu un līdz 2032. gada 15. martam attiecībā uz 2026.–2030. gada periodu Komisijai iesniedz izpildes ziņojumu, kurā iekļauj attiecīgā perioda kopējo emisiju un kopējo piesaistījumu bilanci par katru no 2. panta 1. punkta a)–f) apakšpunktā norādītajām zemes uzskaites kategorijām attiecībā uz 2021.–2025. gada periodu un 2. panta 2. punkta a)–j) apakšpunktā norādītajām kategorijām attiecībā uz 2026.–2030. gada periodu, ievērojot šajā regulā noteiktos uzskaites noteikumus.

Izpildes ziņojumā iekļauj šādu aspektu novērtējumu:

a) rīcībpolitikas un pasākumi attiecībā uz pretrunīgiem mērķiem;

b) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un pielāgošanos tām;

c) sinerģijas starp klimata pārmaiņu mīkstināšanu un biodaudzveidību.

Šādā ziņojumā attiecīgā gadījumā iekļauj ziņas par nodomu izmantot 11. pantā minētās elastības iespējas un attiecīgos apjomus vai par šādu elastības iespēju izmantojumu un attiecīgajiem apjomiem.”;

(16) regulas 15. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Komisija saskaņā ar šīs regulas 16. pantu pieņem deleģētos aktus, lai šo regulu papildinātu ar noteikumiem par šādu darbību reģistrēšanu un precīzu izpildi Savienības reģistrā, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 40. pantu:

a) emisiju un piesaistījumu daudzums katrā zemes uzskaites un ziņošanas kategorijā katrā dalībvalstī;

b) tehniskās korekcijas izdarīšana saskaņā ar šīs regulas 4. panta 3. punktu;

c) elastības iespēju izmantošana saskaņā ar 12., 13., 13.a un 13.b pantu un

d) mērķrādītāju ievērošana saskaņā ar 13.c pantu.”;

(17) regulā iekļauj šādu 16.a pantu:

“16.a pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz ar Regulas (ES) 2018/1999 44. panta 3. punktu izveidotā Klimata pārmaiņu komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011[44] nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.";

(18) regulas 17. panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Komisija ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc [...] globālās izsvēršanas, par ko panākta vienošanās Parīzes nolīguma 14. pantā, Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs regulas darbību, attiecīgā gadījumā tajā iekļaujot novērtējumu par 11. pantā minēto elastības iespēju ietekmi, kā arī par šīs regulas devumu Savienības vispārējā 2030. gada siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un tās devumu Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanā, jo īpaši attiecībā uz vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā, ka Savienībā ir jāpanāk lielāki siltumnīcefekta gāzu samazinājumi un piesaistījumi.

Pēc ziņojuma sagatavošanas Komisija, ja to uzskata par lietderīgu, iesniedz tiesību aktu priekšlikumus. Konkrētāk, priekšlikumos nosaka ikgadējos mērķrādītājus un pārvaldību, kas vēršama uz 4. panta 4. punktā noteiktā 2035. gada klimatneitralitātes mērķrādītāja sasniegšanu, papildu Savienības rīcībpolitikas un pasākumus, kā arī tādu satvaru laikam pēc 2035. gada, ar kuru šīs regulas darbības jomā tiktu ietvertas siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistījumi no vēl citiem sektoriem, piemēram, jūras un saldūdens vides sektora.";

(19) regulas I pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu;

(20) šīs regulas II pielikuma tekstu regulā iekļauj kā II.a pielikumu.

2. pants

Regulu (ES) 2018/1999 groza šādi:

(1) regulas 2. pantam pievieno šādu 63) un 64) punktu:

"63) "ģeogrāfiskās informācijas sistēma" ir datorizēta sistēma, kas spēj tvert, uzglabāt, analizēt un attēlot ģeoreferencētu informāciju;

64) "ģeotelpiskais pieteikums" ir elektroniska pieteikuma veidlapa, kurā iekļauta IT lietotne, kas balstās uz ģeogrāfiskās informācijas sistēmu un ļauj saņēmējiem telpiski deklarēt saimniecības lauksaimniecības zemesgabalus un nelauksaimnieciskas platības, par kurām pieprasīts maksājums.";

(2) regulas 4. panta a) punkta 1. apakšpunkta ii) punktu aizstāj ar šādu:

"dalībvalsts saistības un nacionālie mērķrādītāji attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu neto piesaistījumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2018/841 4. panta 1. un 2. punktu un tās devumi, kas vērsti uz to, lai sasniegtu Savienības mērķi siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2035. gadam samazināt līdz neto nullei un pēc tam panākt negatīvas emisijas saskaņā ar minētās regulas 4. panta 4. punktu;";

(3) regulas 38. pantu groza šādi:

(a) pantā iekļauj šādu 1.a punktu:

[44] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

“2025. gadā Komisija veic to nacionālās inventarizācijas datu visaptverošu izskatīšanu, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar šīs regulas 26. panta 4. punktu, lai noteiktu dalībvalstu ikgadējos siltumnīcefekta gāzu emisiju neto samazinājuma mērķrādītājus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/841 4. panta 3. punktu un lai noteiktu dalībvalstu ikgadējos emisiju sadales apjomus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/842 4. panta 3. punktu.”;

(b) panta 2. punkta ievadteikumu aizstāj ar šādu:

“Šā panta 1. un 1.a punktā minētā visaptverošā izskatīšana ietver:”;

(c) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“Pabeigusi saskaņā ar 1. punktu veicamo visaptverošo izskatīšanu, Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka attiecīgo gadu emisiju kopsummu, kas izriet no koriģētajiem katras dalībvalsts inventarizācijas datiem un sadalīta starp Regulas (ES) 2018/842 9. panta kontekstā relevantajiem emisiju datiem un šīs regulas V pielikuma 1. daļas c) punktā minētajiem emisiju datiem, un nosaka Regulas (ES) 2018/841 4. panta kontekstā relevanto emisiju un piesaistījumu kopsummu.”;

(4) regulas V pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas III pielikumu.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā — priekšsēdētājs	*Padomes vārdā — priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

Saturs

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS 32
1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums 32
1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma 32
1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz: 32
1.4. Mērķi 32
1.4.1. Vispārīgie mērķi 32
1.4.2. Konkrētie mērķi 32
1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme 33
1.4.4. Snieguma rādītāji 33
1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums 33
1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks 33
1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi. 34
1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas 34
1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem 35
1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums 36
1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme 37
1.7. Paredzētie pārvaldības veidi 37
2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI 38
2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi 38
2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma 38
2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums 38
2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu 38
2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) 38
2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi 38

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME 39
3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas..... 39
3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām 40
3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām..... 40
3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām..... 42
3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām 45
3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu..... 47
3.2.5. Trešo personu iemaksas 47
3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem 48

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2018/841 par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Klimatrīcība

3. izdevumu kategorija "Dabas resursi un vide"

9. sadaļa "Vide un klimatrīcība"

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ **jaunu darbību**

☐ **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[45]

✓ **esošas darbības pagarināšanu**

☐ **vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību**

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Grozīt ZIZIMM regulu (Regulu (ES) 2018/841) veidā, kas atbilst 2030. gada klimatiskajai iecerei līdz 2030. gadam panākt neto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par vismaz 55 % zem 1990. gada līmeņa un pakāpeniski un līdzsvaroti virzīties uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam izmakslietderīgā un saskaņotā veidā, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos un visu nozaru ieguldījumu ES centienos klimata jomā.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr. 1

Klimatneitrāls zemes sektors līdz 2035. gadam: Komisijas 2018. gada paziņojumā "Tīru planētu — visiem!" ir skaidri norādīts, ka ievērojami jāpalielina oglekļa piesaistījumi, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti. Tādējādi, lai virzītos uz klimatneitralitāti 2050. gadā, ES ir jāapvērš nesenais zemesatkarīgo piesaistījumu samazinājums un, lai ņemtu vērā, cik ilgu laiku prasa zemesatkarīgā klimatmitigācija, darbības piesaistījumu celšanai jāsāk īstenot jau šajā desmitgadē.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Taisnīgs, elastīgs un integrēts klimata rīcībpolitikas satvars zemes sektoram: tā kā iespējas palielināt oglekļa piesaistījumus dažādās dalībvalstīs atšķiras un zemes

[45] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

daudzfunkcionalitāte rada sinerģijas un pretrunas, ZIZIMM regulas pārskatīšanai būs jānodrošina taisnīgs, elastīgs un integrēts rīcībpolitikas satvars, cita starpā arī jāprecizē ikgadējie iedales apjomi 2026.–2030. gadam gan ZIZIMM, gan KCR sektoros.

Konkrētais mērķis Nr. 3

ZIZIMM noteikumu vienkāršošana: pašreizējie ZIZIMM noteikumi nereti ir sarežģīti un vairs nav nepieciešami, ņemot vērā jauno mērķrādītāju -55 %; balstoties uz gūto pieredzi, jo īpaši attiecībā uz meža references līmeņa noteikšanu, ir iespējams optimizēt un vienkāršot vairākas uzskaites koncepcijas. Tādējādi iespējams samazināt īstenošanas izmaksas un uzlabot ZIZIMM nozares integrāciju vispārējās valstu klimata stratēģijās. Turklāt pārraudzības un ziņošanas sistēmām ir labāk jāatspoguļo nozares sniegums klimata jomā.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Pārskatīšanas būtiskākā ietekme būs ZIZIMM piesaistījumu palielināšana, kas palielinās nozares ieguldījumu klimata mērķrādītāja plānā izvirzītā vērienīgākā ES 2030. gada klimata mērķrādītāja (-55 %) sasniegšanā. Tas ir saistīts ar šā ietekmes novērtējuma pirmo mērķi — klimatneitrālu zemes sektoru līdz 2035. gadam. Šī ietekme skar dalībvalstu iestādes, kurām būs jāizstrādā vērienīgas zemes rīcībpolitikas šo mērķrādītāju sasniegšanai, un zemes apsaimniekotājus (lauksaimniekus, mežu apsaimniekotājus), kas darbosies uz vietas; kopumā šī ietekme skars visus Eiropas un pasaules iedzīvotājus, jo klimatrīcība ir sabiedrisks labums ar pārrobežu raksturu.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

Rādītājs Nr. 1: siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma līmenis ES 2030. gadā (neto samazinājuma mērķrādītājs: 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā noteikts Eiropas Klimata aktā).

Rādītājs Nr. 2: siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu līmenis ZIZIMM nozarēs 2030. gadā (piesaistījumu mērķrādītājs: 3XX miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta 2030. gadā).

Rādītājs Nr. 3: apvienotā zemes sektora (ZIZIMM un lauksaimniecība, kurā nerodas CO_2) mērķrādītājs sasniegt klimatneitralitāti 2035. gadā.

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas līmeņi ES tiek ziņoti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 un citiem sekundārajiem tiesību aktiem, kas saistīti ar pārraudzību un ziņošanu saskaņā ar ZIZIMM regulu.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs regulas prasības, un Komisija izstrādā attiecīgos īstenošanas pasākumus. Tādēļ dalībvalstis ievieš rīcībpolitikas un pasākumus, kā arī juridiskus un

administratīvus noteikumus, kas vajadzīgi valsts līmenī priekšlikuma prasību izpildei.

Šajā sakarā Komisija līdz 2025. gadam pārskatīs un pieņems ierobežotu skaitu sekundāro tiesību aktu, ietverot arī visaptverošu inventarizācijas datu izskatīšanu. Gan ZIZIMM, gan KCR sektoru izskatīšana Komisijai dos iespēju noteikt vidējo siltumnīcefekta gāzu emisiju apjomu katrā dalībvalstī 2021., 2022. un 2023. gadā, atjaunināt 2030. gada emisiju iedales trajektoriju un pārskatīt ikgadējos iedales apjomus periodam no 2026. līdz 2030. gadam.

Būs nepieciešami arī sekundāri tiesību akti, kuros izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi attiecībā uz ZIZIMM Savienības reģistrā, emisiju monitoringu un ziņošanu, kā arī atbilstības ziņojumu pārbaudi. Lai to īstenotu, Savienības reģistrā jāizstrādā sarežģīti IT jauninājumi darbam ar jauna veida kvotām, kas saistītas ar ZIZIMM–KCR elastības iespējām, un jauniem operatoriem (dalībvalstīm).

Turklāt pēc izmaiņām ziņošanas un atbilstības mehānismā 2026. gadā īstenošanai būs nepieciešama modernizēta un uzlabota pārraudzība, kurā jāiesaista Eiropas Vides aģentūra un jāizmanto saistītie datu pakalpojumi programmā *Copernicus*.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, un ES rīcība var efektīvi papildināt un pastiprināt reģionālās, valsts un vietējā mēroga darbības. ES siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāja palielināšana 2030. gadam skars daudzas ES ekonomikas nozares, tāpēc ir nepieciešama koordinēta rīcība ES līmenī, un šādi ir daudz lielākas izredzes panākt nepieciešamās pārmaiņas ar izmaksefektīvu pārmaiņu un augšupvērstas konverģences spēcīgu virzītājspēku.

Papildus spējai uzglabāt un sekvestrēt oglekli zeme nodrošina arī daudzus citus svarīgus produktus un pakalpojumus: apgādā bioekonomikas nozares ar pārtiku, barību un izejvielām, nodrošina biodaudzveidībai nepieciešamās dzīvotnes un daudzus dzīvībai svarīgus ekosistēmu pakalpojumus (piemēram, ūdens un gaisa attīrīšanu) un pasargā mūs no dažām klimata pārmaiņu sekām (piemēram, plūdiem un pārtuksnešošanās). Šo funkciju savstarpējā atkarība un ZIZIMM nozares spēja sekvestrēt oglekli no atmosfēras prasa integrētu pieeju klimatrīcībai zemes sektorā, lai optimizētu zemes izmantojuma plānošanu un identificētu vispārizdevīgu praksi.

Turklāt iespējas palielināt zemesatkarīgos oglekļa piesaistījumus un ar tiem saistītās izmaksas dalībvalstīs atšķiras. Galvenais faktors ir klimatrīcībai pieejamā teritorija, kas ir atkarīga no topogrāfiskiem vai ekonomiskiem faktoriem. Turklāt piesaistījumu veicināšanas potenciālu skar augsnes un zemes izmantojuma veids kopā ar citiem ar klimatu saistītiem faktoriem un platuma grādiem.

Tāpēc ZIZIMM regula nodrošina sinerģiju ar daudzām citām ES rīcībpolitikas iniciatīvām, kas attiecas uz darbībām, kuras saistītas ar zemi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

ZIZIMM regula ir spēkā esošs ES rīcībpolitikas instruments, kas tika pieņemts nesen, 2018. gadā. Tomēr Komisija ir guvusi vērtīgu pieredzi kopš 2013. gada, kad stājās

spēkā Lēmums Nr. 529/2013/ES[46], kurš uzdeva dalībvalstīm savā teritorijā veikt zemes surogātuzskaiti.

Šis priekšlikums balstās pieredzē, kas iegūta šajās divās regulatīvajās iniciatīvās, kā arī paziņojumā par Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšanu, labklājīgas, mūsdienīgas, konkurētspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas ilgtermiņa stratēģijā un citās relevantās Eiropas zaļā kursa iniciatīvās. Iniciatīva balstās arī procesā, kura pamatā ir integrētie nacionālie enerģētikas un klimata plāni un Pārvaldības regulā noteiktais satvars.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šis priekšlikums ir daļa no klimata un enerģētikas paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %". Paketes vispārējais mērķis ir saskaņot Savienības tiesību aktus ar ES vērienīgākajām klimatiskajām iecerēm. Visas paketē ietvertās iniciatīvas ir cieši saistītas, un katra no tām ir atkarīga no pārējo izstrādes. Šis tiesību akta priekšlikums papildina priekšlikumus, kas iekļauti paketē, un ir saskanīgs ar tiem.

Pastāv arī cieša saikne ar citām Komisijas iniciatīvām dabā balstītu oglekļa piesaistījumu aizsardzībai un veicināšanai, ES mežu klimatnoturības uzlabošanai, degradēto zemju un ekosistēmu atjaunošanai, kūdrāju mitruma atjaunošanai un bioekonomikas veicināšanai, tajā skaitā ilgtspējīgu nocirstas koksnes produktu izmantošanai, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību:

a) ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam[47];

b) stratēģija "No lauka līdz galdam. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā"[48];

c) ES Meža stratēģija[49];

d) [ES dabas atjaunošanas mērķrādītāji][50];

e) ES Klimatadaptācijas stratēģija[51];

f) ES Metāna emisiju mazināšanas stratēģija[52];

g) [ES augsnes stratēģija[53]];

h) "Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai"[54];

i) aprites ekonomikas rīcības plāns "Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"[55];

j) Nulles piesārņojuma rīcības plāns[56];

k) Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem[57].

46 https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/529/oj?locale=lv.
47 COM(2020) 380 final.
48 COM/2020/381 final.
49 […]
50 […]
51 COM/2021/82 final.
52 COM/2020/663 final.
53 […]
54 COM(2018) 673 final.
55 COM/2020/98 final.
56 COM/2021/400 final.

ZIZIMM sektors ir saistīts ar visām ekosistēmām un saimnieciskajām darbībām, kuru pamatā ir zeme un tās nodrošinātie pakalpojumi. Tāpēc ZIZIMM regula veido sinerģiju ar citām ES rīcībpolitikām, kas skar ar zemi saistītas darbības, galvenokārt ar kopējo lauksaimniecības politiku[58] un enerģētikas rīcībpolitiku, jo īpaši attiecībā uz atjaunīgo enerģiju.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

—

[57] COM(2021) [345] final.
[58] COM/2018/392 final.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ **Ierobežots ilgums**

☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

✓ **Beztermiņa**

✓Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2023. līdz 2024. gadam,

✓pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi[59]

✓ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

✓ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

✓ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

☐ publisko tiesību subjektiem;

☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

☐ personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".

Piezīmes

Kā jau norādīts šīs regulas 14. panta 4. punktā, EVA sniedz palīdzību krājumu pārbaudē un atbilstības nodrošināšanā.

[59] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Komisija turpinās uzraudzīt un izvērtēt, kā tiek piemērota ZIZIMM regula, kas nosaka, ka dalībvalstīm ir Komisijai jāiesniedz ikgadējs ziņojums par emisiju, piesaistījumu rīcībpolitikām un pasākumiem. Monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) dati, kas iegūti, regulējot nozari(-es) ar EVA starpniecību, būs galvenais informācijas avots, balstoties uz kuru Komisija varēs izvērtēt progresu attiecīgajās nozarēs.

Visbeidzot, Komisija regulāri veic pētījumus par dažādiem būtiskiem ES klimata rīcībpolitikas aspektiem.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Neattiecas — ar priekšlikumu netiek īstenota finanšu programma, bet gan izstrādāta ilgtermiņa rīcībpolitika. Pārvaldības režīms, finansējuma ieviešanas mehānismi, maksājumu kārtība un kontroles stratēģija attiecībā uz kļūdu īpatsvaru nav piemērojami. Šā priekšlikuma īstenošanai jāpārvieto cilvēkresursi Komisijā. Ir ieviestas atbilstošas procedūras.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Šī iniciatīva nerada jaunas būtiskas kontroles/riskus, uz kuriem neattiektos pastāvošā iekšējās kontroles sistēma. Papildus Finanšu regulas piemērošanai nav paredzēti nekādi citi īpaši pasākumi.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. [1]	no EBTA valstīm [2]	no kandidātvalstīm [3]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
3	09 01 01 01	Nedif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
3	09 02 03	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
3	09 10 02	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
7	20 01 02 01	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 01	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 02	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 03	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas: neattiecas.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	3	"Dabas resursi un vide"

067			**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Darbības apropriācijas								
09 02 03	Saistības	(1)	1,000	1,000	3,000		2,000	**7,000**
	Maksājumi	(2)		0,400	1,000	1,800	1,800	**5,000**
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem								
09 01 01 01		(3)			**0,192**	**0,042**	**0,067**	**0,301**
KOPĀ – *CLIMA* ĢD apropriācijas	Saistības	= 1 + 3	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	**7,301**
	Maksājumi	= 2 + 3	—	0,400	1,192	1,842	1,867	**5,301**

KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	**7,301**
	Maksājumi	(5)		0,400	1,192	1,842	1,867	5,301
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)						
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 3. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	= 4 + 6	1,000	1,000	3,192	0,042	2,067	**7,301**
	Maksājumi	= 5 + 6	—	0,400	1,192	1,842	1,867	5,301

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	"Administratīvie izdevumi"

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
CLIMA ĢD							
Ÿ Cilvēkresursi		0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	3,648
Ÿ Citi administratīvie izdevumi		0,055	0,107	0,107	—	—	0,269
KOPĀ *CLIMA* ĢD	Apropriācijas	**0,663**	**0,715**	**0,867**	**0,760**	**0,912**	**3,917**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	**0,663**	**0,715**	**0,867**	**0,760**	**0,912**	**3,917**

		2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	1,663	1,715	4,059	0,802	2,979	**11,218**
	Maksājumi	0,663	1,115	2,059	2,602	2,779	**9,218**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			Gads **2023**		Gads **2024**		Gads **2025**		Gads **2026**		Gads **2027**						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
⇩	Veids 60	Vidējās izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[61]…																		
– Reģistra				0,000		0,000		0,192		0,042		0,067						0,301
– Pētījumu				0,300		0,300		0,300										0,900
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																		1,201
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
– Taisnīga				0,300		0,300		2,300				2,000						4,900
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 3 ...																		
– Vienkāršošana				0,400		0,400		0,400										1,200
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 3																		
KOPSUMMAS				1,000		1,000		3,192		0,042		2,067						7,301

60 Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

61 Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi	0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	**3,648**
Citi administratīvie izdevumi	0,055	0,107	0,107	—	—	**0,269**
Starpsumma — daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	**3,917**
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS [1]						
Cilvēkresursi	—	—	—	—	—	**—**
Pārējie administratīvie izdevumi	—	—	0,192	0,042	0,067	**0,301**
Starpsumma — ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	—	—	0,192	0,042	0,067	**0,301**
KOPĀ	**0,663**	**0,715**	**1,059**	**0,802**	**0,979**	**4,218**

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		2023	2024	2025	2026	2027
Ÿ Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		4	4	5	5	6
20 01 02 03 (Delegācijas)						
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)						
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
Ÿ Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*) [1]						
20 02 01 (*AC*, *END*, *INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)						
20 02 03 (*AC*, *AL*, *END*, *INT* un JED delegācijās)						
XX 01 xx yy zz [2]	– galvenajā mītnē					
	– delegācijās					
01 01 01 02 (*AC*, *END*, *INT* — netiešā pētniecība)						
01 01 01 12 (*AC*, *END*, *INT* — tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
KOPĀ		**4**	**4**	**5**	**5**	**6**

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Papildu cilvēkresursi ir nepieciešami: — tādu sekundāro tiesību aktu juridiskajai sastādīšanai un grozījumu apstiprināšanai, kuros izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi par izsoļu īstenošanu, Savienības reģistru, pārraudzību un ziņošanu, ziņojumu pārbaudi, — īstenošanas uzdevumiem, kas saistīti ar zemes sektora paplašināšanu, iekļaujot lauksaimniecības radītās citu siltumnīcefekta gāzu (ne CO_2) emisijas, — monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) saistību modernizētās un uzlabotās īstenošanas uzraudzībai; EVA darba uzraudzībai, — uzņēmējdarbības analīzei attiecībā uz IT pielāgojumiem un Savienības reģistra jauno elementu turpmāko darbību; komercizpētes un ziņošanas pienākumiem; attiecību ar klientiem pārvaldībai un jaunu atbalsta dienesta resursu koordinēšanai.
Ārštata darbinieki	

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

– ✓ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

ka izdevumi radīsies *LIFE* finansējuma ietvaros

– ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

– ☐ jāpārskata DFS

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

– ✓ neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– ☐ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru						
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas						

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ✓ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

  – ☐ pašu resursus

  – ☐ citus ieņēmumus

  – Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[62]						
		Gads **2023**	Gads **2024**	Gads **2025**	Gads **2026**	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
……. pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[…]

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[…]

[62] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS — AĢENTŪRAS

Saturs

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS 51
1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums 51
1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma 51
1.3. Priekšlikums attiecas uz: 51
1.4. Mērķi 51
1.4.1. Vispārīgie mērķi 51
1.4.2. Konkrētie mērķi 51
1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme 54
1.4.4. Snieguma rādītāji 54
1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums 54
1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks 54
1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi. 55
1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas 55
1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem 56
1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums 57
1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme 58
1.7. Paredzētie pārvaldības veidi 58
2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI 59
2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi 59
2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma 59
2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums 59
2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu 59
2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) 59
2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi 60
3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME 60

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas 60
3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem 61
3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem..... 61
3.2.2. Aplēstā ietekme uz [struktūras] apropriācijām 63
3.2.3. Aplēstā ietekme uz [struktūras] cilvēkresursiem 64
3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu..... 66
3.2.5. Trešo personu iemaksas 66
3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem 67

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS — AĢENTŪRAS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) 2018/841 par zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistes iekļaušanu klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam [...]

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Klimatrīcība

3. izdevumu kategorija "Dabas resursi un vide", 9. sadaļa "Vide un klimatrīcība" (DFS 2021/27)

1.3. Priekšlikums attiecas uz:

☐ **jaunu darbību**

☐ **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[63]

✓ **esošas darbības pagarināšanu**

☐ **vienas vai vairāku darbību apvienošanu ar citu/jaunu darbību**

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Grozīt ZIZIMM regulu (Regulu (ES) 2018/841) veidā, kas atbilst 2030. gada klimatiskajai iecerei līdz 2030. gadam panākt neto siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu par vismaz 55 % zem 1990. gada līmeņa un pakāpeniski un līdzsvaroti virzīties uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam izmakslietderīgā un saskaņotā veidā, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos un visu nozaru ieguldījumu ES centienos klimata jomā.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr. 1

Klimatneitrāls zemes sektors līdz 2035. gadam: Komisijas 2018. gada paziņojumā "Tīru planētu — visiem!" [40] ir skaidri norādīts, ka ievērojami jāpalielina oglekļa piesaistījumi, lai panāktu 2050. gadā klimatneitralitāti. Tādējādi, lai virzītos uz klimatneitralitāti 2050. gadā, ES ir jāapvērš nesenais zemesatkarīgo piesaistījumu samazinājums un, lai ņemtu vērā, cik ilgu laiku prasa zemesatkarīgā klimatmitigācija, darbības piesaistījumu celšanai jāsāk īstenot jau šajā desmitgadē.

[63] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

EVA mērķis: papildu lauksaimniecības un ZIZIMM emisiju pārskatu kvalitātes pārbaudes, tajā skaitā ES un dalībvalstu siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatu datu un oglekļa sertifikācijas shēmu atbilstības pārbaudes.

Darbības

Pieaugot prasībām attiecībā uz metodēm, kuras jāizmanto dalībvalstīm, palielināsies informācijas apjoms, kas jāpārbauda ZIZIMM pārskatu sākotnējo pārbaužu laikā, bet šo pārbaužu veikšanas termiņš paliks nemainīgs.

Būs jāpārliecinās par atbilstību starp SEG emisiju inventarizācijas pārskatu datiem un informāciju par oglekļa sertifikāciju saimniecību līmenī (ja tiks pieņemti tiesību akti).

No 2024. gada: integrēt lauksaimniecības (izņemot CO_2 emisijas) nozares kvalitātes nodrošināšanas / kvalitātes kontroles procesu, lai varētu veikt konsekventu lauksaimniecības un ZIZIMM emisiju inventarizācijas pārskatu datu pārbaudi, gatavojoties kombinētā zemes sektora ieviešanai.

Konkrētais mērķis Nr. 2

Taisnīgs, elastīgs un integrēts klimata rīcībpolitikas satvars zemes sektoram: tā kā iespējas palielināt oglekļa piesaistījumus dažādās dalībvalstīs atšķiras un zemes daudzfunkcionalitāte rada sinerģiju un savstarpējo ietekmi, ZIZIMM regulas pārskatīšanai būs jānodrošina taisnīgs, elastīgs un integrēts rīcībpolitiskais satvars.

EVA mērķis: sniegt atbalstu visaptverošai lauksaimniecības un ZIZIMM nozares emisiju inventarizācijas pārskatu izskatīšanai.

Darbības: sagatavot un veikt izskatīšanas sekretariāta funkcijas, lai kopā ar nolīgtajiem pārskatītājiem īstenotu visaptverošu lauksaimniecības nozares un ZIZIMM sektora izskatīšanu, lai gan noteiktu atbilstības mērķrādītājus (2025), gan veiktu mērķrādītāja izpildes pārbaudi (2027 un 2032).

Konkrētais mērķis Nr. 3

ZIZIMM noteikumu vienkāršošana: pašreizējie ZIZIMM noteikumi nereti ir sarežģīti un vairs nav nepieciešami, ņemot vērā jauno mērķrādītāju -55 %; balstoties uz gūto pieredzi, jo īpaši attiecībā uz meža references līmeņa noteikšanu, ir iespējams optimizēt un vienkāršot vairākas uzskaites koncepcijas. Pārskatītajā ZIZIMM regulā, ar ko dalībvalstīm ievieš augstāka līmeņa metodes, un jo īpaši lai labāk sadalītu dažādu veidu zemes teritorijas augstu oglekļa uzkrājumu zemēs, aizsargājamās teritorijās un apgabalos, kurus skar klimata pārmaiņu risks, ir jāiegūst papildu ģeotelpiskās datu kopas, lai palīdzētu dalībvalstīm. Tādējādi iespējams samazināt īstenošanas izmaksas un uzlabot ZIZIMM nozares integrāciju vispārējās valstu klimata stratēģijās. Turklāt pārraudzības un ziņošanas sistēmām ir labāk jāatspoguļo nozares sniegums klimata jomā.

EVA mērķis: veicināt uzlabotu un ikgadēju oglekļa krātuvju ģeogrāfisko izsekošanu un izstrādāt visas Eiropas datu kopu progresa izsekošanai un novērtēšanai; rūpēties, lai palielināti oglekļa piesaistījumi neradītu negatīvu ietekmi uz vidi.

Darbības

Atbalstīt dalībvalstis šādu datu izmantošanā (spēju veidošana), ļaujot sniegt šo zemes platību novērtējumu visā ES un šādas stratificētas zemes izmantojuma teritorijas izmantot kvalitātes nodrošināšanas / kvalitātes kontroles un dalībvalstu datu izskatīšanas laikā.

Izveidot un īstenot novērtējumu reizi divos gados, lai nodrošinātu, ka pieaugošais pieprasījums pēc oglekļa piesaistījumiem lauksaimniecības un ZIZIMM nozarē neradītu negatīvu ietekmi uz vidi, jo īpaši biodaudzveidību.

Sagatavot regulārus novērtējumus par klimata pārmaiņu ietekmi uz mežsaimniecību un lauksaimniecību, lai saglabātu nozaru spējas attiecībā uz CO_2 piesaistītājiem.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Pārskatīšanas būtiskākā ietekme būs ZIZIMM piesaistījumu palielināšana, kas palielinās nozares ieguldījumu klimata mērķrādītāja plānā izvirzītā vērienīgākā ES 2030. gada klimata mērķrādītāja (-55 %) sasniegšanā. Tas ir saistīts ar šā ietekmes novērtējuma pirmo mērķi — klimatneitrālu zemes sektoru līdz 2035. gadam. Šī ietekme skar dalībvalstu iestādes, kurām būs jāizstrādā vērienīgas zemes rīcībpolitikas šo mērķrādītāju sasniegšanai, un zemes apsaimniekotājus (lauksaimniekus, mežu apsaimniekotājus), kas darbosies uz vietas; kopumā šī ietekme skars visus Eiropas un pasaules iedzīvotājus, jo klimatrīcība ir sabiedrisks labums ar pārrobežu raksturu.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

Rādītājs Nr. 1: siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma līmenis ES 2030. gadā (neto samazinājuma mērķrādītājs: 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā noteikts Eiropas Klimata aktā).

Rādītājs Nr. 2: siltumnīcefekta gāzu piesaistījumu līmenis ZIZIMM nozarēs 2030. gadā (piesaistījumu mērķrādītājs: 3XX miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta 2030. gadā).

Rādītājs Nr. 3: apvienotā zemes sektora (ZIZIMM un lauksaimniecība, kurā nerodas CO_2) mērķrādītājs sasniegt klimatneitralitāti 2035. gadā.

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas līmeņi ES tiek ziņoti saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 un citiem sekundārajiem tiesību aktiem, kas saistīti ar pārraudzību un ziņošanu saskaņā ar ZIZIMM regulu.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs regulas prasības, un Komisija izstrādā attiecīgos īstenošanas pasākumus.

Turklāt pēc izmaiņām ziņošanas un atbilstības mehānismā 2026. gadā īstenošanai būs nepieciešama modernizēta un uzlabota pārraudzība, kurā jāiesaista Eiropas Vides aģentūra un jāizmanto saistītie datu pakalpojumi programmā *Copernicus*.

Pārskatītajā ZIZIMM regulā ir izvirzīti vērienīgi un ticami mērķrādītāji ZIZIMM un lauksaimniecības nozarei, lai palīdzētu līdz 2030. gadam sasniegt siltumnīcefekta gāzu emisiju neto samazinājumu vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu, kā noteikts Eiropas Klimata aktā. Pārskatītās ZIZIMM regulas priekšlikuma mērķis ir palielināt oglekļa sekvestrēšanu lauksaimniecības un ZIZIMM nozarē ar mērķi līdz 2035. gadam panākt abu apvienoto nozaru klimatneitralitāti. Tajā pašā laikā tam būtu jānodrošina, lai šie palielinātie CO_2 piesaistījumi neradītu negatīvu ietekmi uz vidi, jo īpaši biodaudzveidību, sabiedrības veselību vai sociālajiem vai ekonomiskajiem mērķiem.

Tāpēc saskaņā ar pārskatīto ZIZIMM regulu dalībvalstīm būs jāizmanto precīzāka metodika, aplēšot emisijas un piesaistījumus no lauksaimniecības un ZIZIMM nozares, kā arī vairāk izmantojot ģeotelpiskos datus šiem augstākā līmeņa aprēķiniem. Jo īpaši, lai varētu noteikt un izsekot oglekļa krātuves augstu oglekļa uzkrājumu zemēs, aizsargājamās teritorijās un apgabalos, kurus skar klimata pārmaiņu risks, būs nepieciešama augsta līmeņa metodika, kas

prasa savlaicīgu, standartizētu un ES līmenī saskaņotu datu kopu un pakalpojumu izmantošanu atbilstīgi *IPCC* vadlīnijām.

No 2026. gada pārejot no "debeta nepieļaušanas noteikuma" regulējuma uz ZIZIMM sektora neto emisiju ieguldījumu kopējā ES klimata mērķrādītāja sasniegšanā, būs jānosaka izpildes mērķrādītāji, kam nepieciešama papildu visaptveroša SEG inventarizācijas pārskatu izskatīšana. Tam būs nepieciešams sagatavošanās posms 2024./2025. gadā.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Klimata pārmaiņas ir pārrobežu problēma, un ES rīcība var efektīvi papildināt un pastiprināt reģionālo, nacionālo un vietējo rīcību. ES siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāja palielināšana 2030. gadam skars daudzas ES ekonomikas nozares, tāpēc ir nepieciešama koordinēta rīcība ES līmenī, un šādi ir daudz lielākas izredzes panākt nepieciešamās pārmaiņas ar izmaksefektīvu pārmaiņu un augšupvērstas konverģences spēcīgu virzītājspēku.

Papildus spējai uzglabāt un sekvestrēt oglekli zeme nodrošina arī daudzus citus svarīgus produktus un pakalpojumus: apgādā bioekonomikas nozares ar pārtiku, barību un izejvielām, nodrošina biodaudzveidībai nepieciešamās dzīvotnes un daudzus dzīvībai svarīgus ekosistēmu pakalpojumus (piemēram, ūdens un gaisa attīrīšanu) un pasargā mūs no dažām klimata pārmaiņu sekām (piemēram, plūdiem un pārtuksnešošanās). Šo funkciju savstarpējā atkarība un ZIZIMM sektora spēja sekvestrēt oglekli no atmosfēras prasa integrētu pieeju klimatrīcībai zemes sektorā, lai optimizētu zemes izmantojuma plānošanu un identificētu vispārizdevīgu praksi.

Turklāt iespējas palielināt zemesatkarīgos oglekļa piesaistījumus un ar tiem saistītās izmaksas dalībvalstīs atšķiras. Galvenais faktors ir klimatrīcībai pieejamā teritorija, kas ir atkarīga no topogrāfiskiem vai ekonomiskiem faktoriem. Turklāt piesaistījumu veicināšanas potenciālu skar augsnes un zemes izmantojuma veids kopā ar citiem ar klimatu saistītiem faktoriem un platuma grādiem.

Pārskatītajai ZIZIMM regulai būs nepieciešama spēcīga un pārredzama monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) sistēma, kurai būs jāpārsniedz saskaņā ar spēkā esošo ZIZIMM regulu izveidotās pašreizējās MZV sistēmas robežas. Tai būs arī jāspēj sasaistīt zemes apsaimniekošanas izvēles, kas izdarītas lauksaimniecības un ZIZIMM nozarē, un ietekme uz oglekļa sekvestrēšanu un biodaudzveidības aizsardzību.

Pašlaik ir pieejami ierobežoti EVA resursi ZIZIMM emisiju inventarizāciju saistītajam MZV atbalstam atbilstīgi prasībām, kas noteiktas Regulās (ES) 2018/841 (ZIZIMM regulā) un (ES) 2018/1999 (Pārvaldības regulā).

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

ZIZIMM regula ir spēkā esošs ES rīcībpolitikas instruments, kas tika pieņemts nesen, 2018. gadā. Tomēr Komisija ir guvusi vērtīgu pieredzi kopš 2013. gada, kad stājās spēkā

Lēmums Nr. 529/2013/ES[64], kurš uzdeva dalībvalstīm savā teritorijā veikt zemes surogātuzskaiti. Komisijas dienestiem un EVA ir tieša pieredze dalībvalstu ZIZIMM inventarizācijas pārskatu izvērtēšanā, ar pašlaik ierobežoto resursu pieejamību (sakarā ar pašreizējo ierobežoto regulējuma piemērošanas jomu, kas ietver tikai ZIZIMM). Šī pieredze ir tieši atklājusi nepilnības un tos uzlabojumus, kas nepieciešami, lai pilnībā modernizētu pārskatu apkopošanu, izmantojot rīkus un pakalpojumus, kas izveidoti EVA pārvaldītu ES programmu (galvenokārt, *Copernicus*) ietvaros.

Šis priekšlikums līdz ar to balstās pieredzē, kas iegūta iepriekšējās regulatīvajās iniciatīvās, kā arī paziņojumā par Eiropas 2030. gada klimatisko ieceru vēriena kāpināšanu, Pārticīgas, modernas, konkurētspējīgas un klimatneitrālas ekonomikas ilgtermiņa stratēģijā un citās attiecīgās Eiropas zaļā kursa iniciatīvās, piemēram, programmā "Digitālā Eiropa". Iniciatīva balstās arī procesā, kura pamatā ir integrētie nacionālie enerģētikas un klimata plāni un Pārvaldības regulā noteiktais satvars un kurš veidos nākotnes mērķrādītāju izvirzīšanas kodolu. […]

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šis priekšlikums ir daļa no klimata un enerģētikas paketes "Gatavi mērķrādītājam 55 %". Paketes vispārējais mērķis ir saskaņot Savienības tiesību aktus ar ES vērienīgākajām klimatiskajām iecerēm. Visas paketē ietvertās iniciatīvas ir cieši saistītas, un katra no tām ir atkarīga no pārējo izstrādes. Šis tiesību akta priekšlikums papildina priekšlikumus, kas iekļauti paketē, un ir saskanīgs ar tiem.

Pastāv arī cieša saikne ar citām Komisijas iniciatīvām dabā balstītu oglekļa piesaistījumu aizsardzībai un veicināšanai, ES mežu klimatnoturības uzlabošanai, degradēto zemju un ekosistēmu atjaunošanai, kūdrāju mitruma atjaunošanai un bioekonomikas veicināšanai, tajā skaitā ilgtspējīgu nocirstas koksnes produktu izmantošanai, pilnībā ievērojot ekoloģiskos principus, kas veicina biodaudzveidību:

a) ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam[65];

b) stratēģija "No lauka līdz galdam. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā"[66];

c) ES Meža stratēģija[67];

d) ES Dabas atjaunošanas plāns;

e) ES Klimatadaptācijas stratēģija[68];

f) ES Metāna emisiju mazināšanas stratēģija[69];

g) [ES augsnes stratēģija[70]];

h) "Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai"[71];

64 https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2013/529/oj?locale=lv.
65 COM(2020) 380 final.
66 COM/2020/381 final.
67 […]
68 COM/2021/82 final.
69 COM/2020/663 final.
70 […]

i) aprites ekonomikas rīcības plāns "Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu"[72];

j) Nulles piesārņojuma rīcības plāns[73];

k) Ilgtermiņa redzējums par ES lauku apvidiem[74].

ZIZIMM sektors ir saistīts ar visām ekosistēmām un saimnieciskajām darbībām, kuru pamatā ir zeme un tās nodrošinātie pakalpojumi. Tāpēc ZIZIMM regula veido sinerģiju ar citām ES rīcībpolitikām, kas skar ar zemi saistītas darbības, galvenokārt ar kopējo lauksaimniecības politiku[75] un enerģētikas rīcībpolitiku, jo īpaši attiecībā uz atjaunīgo enerģiju.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

—

71 COM(2018) 673 final.
72 COM/2020/98 final.
73 COM/2021/400 final.
74 […]
75 […]

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ **Ierobežots ilgums**

– ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

– ☐ Finansiālā ietekme no GGGG. līdz GGGG. gadam.

☐ **Beztermiņa**

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi[76]

✓ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

– ☐ ko veic izpildaģentūras

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

☐EIB un Eiropas Investīciju fondam;

✓ 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

☐ publisko tiesību subjektiem;

☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

☐ personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes

Komisiju saskaņā ar tās gada darba programmu atbalstīs Eiropas Vides aģentūra (EVA), kā aprakstīts iepriekš. EVA veiks šo darbu tās pašreizējo pilnvaru ietvaros un saskaņā ar vienoto programmdokumentu, kurā izklāstīta EVA daudzgadu un gada darba programma (32. pants Regulā (ES) 2019/715 — Finanšu pamatregulā).

[76] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Komisija turpinās uzraudzīt un izvērtēt progresu ZIZIMM regulas piemērošanā, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai ikgadējs ziņojums par emisiju, piesaistījumu rīcībpolitikām un pasākumiem. Monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) dati, kas iegūti, regulējot nozari(-es) ar EVA starpniecību, būs galvenais informācijas avots, balstoties uz kuru Komisija varēs izvērtēt progresu attiecīgajās nozarēs.

Visbeidzot, Komisija regulāri veic pētījumus par dažādiem būtiskiem ES klimata rīcībpolitikas aspektiem.

[…]

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Neattiecas — ar priekšlikumu netiek īstenota finanšu programma, bet gan izstrādāta ilgtermiņa rīcībpolitika. Pārvaldības režīms, finansējuma ieviešanas mehānismi, maksājumu kārtība un kontroles stratēģija attiecībā uz kļūdu īpatsvaru nav piemērojami. Šā priekšlikuma īstenošanai jāpārvieto cilvēkresursi Komisijā. Ir ieviestas atbilstošas procedūras.

[…]

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

[…]

[…]

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Šī iniciatīva nerada jaunas būtiskas kontroles/riskus, uz kuriem neattiektos pastāvošā iekšējās kontroles sistēma. Papildus Finanšu regulas piemērošanai nav paredzēti nekādi citi īpaši pasākumi.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Krāpšanas, korupcijas un citu nelikumīgu darbību apkarošanai EVA bez ierobežojumiem piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. septembra Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*). EVA ir īpaša krāpšanas apkarošanas stratēģija un no tās izrietošs rīcības plāns. Turklāt regulā, ar ko izveido EVA, izklāstīti noteikumi par EVA budžeta izpildi un kontroli un piemērojamie finanšu noteikumi, arī noteikumi, kuru mērķis ir novērst krāpniecību un neatbilstības.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. [1]	no EBTA valstīm [2]	no kandidātvalstīm [3]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
3	09 02 03	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ
3	09 10 02	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ
7	20 01 02 01	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 01	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 02	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	20 02 06 03	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

- No jauna veidojamās budžeta pozīcijas: neattiecas

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	3	"Dabas resursi un vide"

[Struktūra]: EVA			**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
1. sadaļa:	Saistības	(1)		1,967	2,006	2,046	2,087	**8,106**
	Maksājumi	(2)		1,967	2,006	2,046	2,087	**8,106**
2. sadaļa:	Saistības	(1a)		0,177	0,181	0,184	0,198	**0,740**
	Maksājumi	(2a)		0,177	0,181	0,184	0,198	**0,740**
3. sadaļa:	Saistības	(3a)		0,153	1,156	0,159	1,162	**2,631**
	Maksājumi	(3b)		0,153	1,156	0,159	1,162	**2,631**
KOPĀ — EVA apropriācijas	Saistības	= 1 + 1a + 3a		**2,297**	**3,343**	**2,390**	**3,447**	**11,476**
	Maksājumi	= 2 + 2a + 3b		**2,297**	**3,343**	**2,390**	**3,447**	**11,476**

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**7**	**"Administratīvie izdevumi"**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

CLIMA ĢD	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Cilvēkresursi	0,608	0,608	0,760	0,760	0,912	**3,648**
Citi administratīvie izdevumi	0,055	0,107	0,107	—	—	**0,269**
KOPĀ *CLIMA* ĢD	0,663	0,715	0,867	0,760	0,912	**3,917**

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	**0,663**	**0,715**	**0,867**	**0,760**	**0,912**	**3,917**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas*	Saistības	0,663	3,012	4,209	3,150	4,359	**15,393**
	Maksājumi	0,663	3,012	4,209	3,150	4,359	**15,393**

* Papildu finanšu resursu Eiropas Vides aģentūrai ietekmi uz budžetu kompensēs ar samazinājumu *LIFE* budžetā.

3.2.2. Aplēstā ietekme uz [struktūras] apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ⇩			Gads **2024**		Gads **2025**		Gads **2026**		Gads **2027**		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
	Veids 77	Vidējais izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2[78]…																		
– visaptverošā						1M				1M								2M
– Iznākums																		
– Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
– Iznākums																		
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																		
KOPĒJĀS IZMAKSAS																		

77 Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

78 Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā.

3.2.3. Aplēstā ietekme uz [struktūras] cilvēkresursiem

3.2.3.1. Kopsavilkums

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Pagaidu darbinieki (AD pakāpe)		1,636	1,669	1,702	1,736	**6,742**
Pagaidu darbinieki (AST pakāpe)		—	—	—	—	**—**
Līgumdarbinieki		0,331	0,338	0,344	0,351	**1,364**
Norīkotie valsts eksperti		—	—	—	—	**—**
KOPĀ		**1,967**	**2,006**	**2,046**	**2,087**	**8,106**

Personāla vajadzības (*FTE*):

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Pagaidu darbinieki (AD pakāpe)	4	8	8	8	8	**36**
Pagaidu darbinieki (AST pakāpe)						**0**
Līgumdarbinieki	1	3	3	3	3	**13**
Norīkotie valsts eksperti						**0**
KOPĀ	**5**	**11**	**11**	**11**	**11**	**49**

Norādiet paredzamo darbā pieņemšanas datumu un attiecīgi pielāgojiet summu (ja darbinieks tiek pieņemts darbā jūlijā, vērā ņem tikai 50 % no vidējām izmaksām), un sniedziet sīkāku paskaidrojumu.

3.2.3.2. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības atbildīgajam ĢD

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

		2023	2024	2025	2026	2027
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)						
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		4	4	5	5	6
20 01 02 03 (Delegācijas)						
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)						
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE* [1]						
20 02 01 (*AC*, *END*, *INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)						
20 02 03 (*AC*, *AL*, *END*, *INT* un JED delegācijās)						
XX 01 xx yy zz [2]	– galvenajā mītnē					
	– delegācijās					
01 01 01 02 (*AC*, *END*, *INT* — netiešā pētniecība)						
01 01 01 12 (*AC*, *END*, *INT* — tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
KOPĀ		**4**	**4**	**5**	**5**	**6**

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Papildu cilvēkresursi ir nepieciešami: — tādu sekundāro tiesību aktu juridiskajai sastādīšanai un grozījumu apstiprināšanai, kuros izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi par izsoļu īstenošanu, Savienības reģistru, pārraudzību un ziņošanu, ziņojumu pārbaudi, — īstenošanas uzdevumiem, kas saistīti ar zemes sektora paplašināšanu, tajā iekļaujot lauksaimniecības radītās citu siltumnīcefekta gāzu (ne CO_2) emisijas, — monitoringa, ziņošanas un verifikācijas (MZV) saistību modernizētās un uzlabotās īstenošanas uzraudzībai, — IT pielāgojumu veikšanai Savienības reģistrā (kopā ar ETS).
Ārštata darbinieki	

FTE vienību izmaksu aprēķina apraksts jāiekļauj V pielikuma 3. iedaļā.

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva atbilst pašreizējai daudzgadu finanšu shēmai

– ✓ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Aprakstiet, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un atbilstošās summas. Papildu finanšu resursu Eiropas Vides aģentūrai ietekmi uz budžetu kompensēs ar samazinājumu *LIFE* budžetā. EVA ES ieguldījuma palielinājums un *LIFE* budžeta samazinājums tiks atspoguļots finanšu plānojumā nākamajiem gadiem.

– ☐ Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma[79].

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas. […]

3.2.5. Trešo personu iemaksas

– ✓ Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– Priekšlikums/iniciatīva paredz līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**KOPĀ**
Norādīt līdzfinansētāju struktūru						
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas						

[79] Sk. 12. un 13. pantu Padomes 2020. gada 17. decembra Regulā (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ✓ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

  – ☐ pašu resursus

  – ☐ citus ieņēmumus

  – ☐ Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[80]				
		2023	2024	2025	2026	2027
……. pants						

Attiecībā uz dažādiem piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Norādīt ietekmes uz ieņēmumiem aprēķināšanai izmantoto metodi.

[80] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.